

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 364-1907)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Aarhus Haandværkerforening

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Teknisk Skole

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 5. marts 1908](#)
- 2) [Byrådsmødet den 12. marts 1908](#)
- 3) [Byrådsmødet den 26. marts 1908](#)
- 4) [Byrådsmødet den 14. maj 1908](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 5. marts 1908 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 364-1907)

Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1908-09.

Formanden skulde, idet han forelagde Budgettet, gøre opmærksom paa, at dettes sene Fremkomst skyldtes Forslaget til et Lønregulativ for Kommunens Funktionærer. Budgettet balancerede med en Sum af 4032927 Kr. 13 Øre, hvilket var ca. 952000 Kr. mere end sidste Aars Budget. Det større Beløb maatte dog ikke opfattes som en tilsvarende Stigning af Udgifterne, da Budgettet var et Kassebudget og ikke noget egentlig Driftsbudget. En Del af det midlertidige Laan var saaledes opført saavel paa Indtægts- som paa Udgiftssiden.

Det var derfor galt, naar flere Blade skrev, at Budgettet var steget med 1 Million Kr. Belysningsvæsenets Konto kunde reduceres med ca. 25000 Kr., idet der var afsluttet en fordelagtig Handel med Kul.

Sidste Aar steg det Beløb, der skulde lignes paa Formue og Lejlighed kun med ca. 46000 Kr., i indeværende Aar vilde det stige med 116476 Kr. Stigningen sidste Aar havde heldigvis ikke medført nogen Stigning af Skatteprocenten, tværtimod var denne gaaet 1/10 % ned, fra 8,4 til 8,3; men saaledes vilde det næppe gaa i Aar, da en Stigning vel ikke kunde undgaas, skønt Skatteevnen forhaabentlig ogsaa var steget.

Som man vilde se af Sammenstillingen af Hovedsummerne, var der en jævn Stigning af alle Konti. Skolevæsenet udviste den stærkeste Stigning, som endda vilde blive omtrent fordoblet, hvis Forslaget til en ny Lønningslov blev vedtaget af Rigsdagen. Overfor den jævne Stigning paa de forskellige Konti stod man i Grunden ret hjælpeløs, og det maatte derfor haabes, at Staten snart vilde overtage en Del af de Udgifter, der rettelig hørte den til. At lade samtlige Udgifter til Skolevæsenet overgaa til Staten, vilde dog være noget betænkeligt, da det kommunale Selvstyre derved vilde blive betydeligt svækket; men Politiudgifterne hørte derimod naturligt ind under Staten.

cerede med en Sum af 4032927 Kr. 13 Øre, hvilket var ca. 952000 Kr. mere end sidste Aars Budget. Det større Beløb maatte dog ikke opfattes som en tilsvarende Stigning af Udgifterne, da Budgettet var et Kassebudget og ikke noget egentlig Driftsbudget. En Del af det midlertidige Laan var saaledes opført saavel paa Indtægts- som paa Udgiftssiden. Det var derfor galt, naar flere Blade skrev, at Budgettet var steget med 1 Million Kr. Belysningsvæsenets Konto kunde reduceres med ca. 25000 Kr., idet der var afsluttet en fordelagtig Handel med Kul.

Sidste Aar steg det Beløb, der skulde lignes paa Formue og Lejlighed kun med ca. 46000 Kr., i indeværende Aar vilde det stige med 116476 Kr. Stigningen sidste Aar havde heldigvis ikke medført nogen Stigning af Skatteprocenten, tværtimod var denne gaaet 1/10 % ned, fra 8,4 til 8,3; men saaledes vilde det næppe gaa i Aar, da en Stigning vel ikke kunde undgaas, skønt Skatteevnen forhaabentlig ogsaa var steget.

Som man vilde se af Sammenstillingen af Hovedsummerne, var der en jævn Stigning af alle Konti. Skolevæsenet udviste den stærkeste Stigning, som endda vilde blive omtrent fordoblet, hvis Forslaget til en ny Lønningslov blev vedtaget af Rigsdagen. Overfor den jævne Stigning paa de forskellige Konti stod man i Grunden ret hjælpeløs, og det maatte

derfor haabes, at Staten snart vilde overtage en Del af de Udgifter, der rettelig hørte den til. At lade samtlige Udgifter til Skolevæsenet overgaa til Staten, vilde dog være noget betænkeligt, da det kommunale Selvstyre derved vilde blive betydeligt svækket; men Politiudgifterne hørte derimod naturligt ind under Staten.

Hr. Simonsen havde i Budgetudvalget rejst Spørgsmaalet om, at Byen selv skulde dispensere Medicin til Kommunens Forbrug, og man havde i den Anledning forespurgt Justitsministeriet, hvis Svar gik ud paa, at det ikke kunde tage Stilling til Spørgsmaalet, før det var oplyst, i hvilken Udstrækning Dispensationen skulde anvendes, og hvorledes den skulde etableres. I denne Forbindelse maatte det erindres, at der fra Lægeforeningen var indløbet Forlangende om, at Lønnen for Kommunelægerne maatte forhøjes. Udvalget havde som Følge heraf forhandlet med Lægeforeningens Bestyrelse, og Resultatet var blevet, at Betalingen skulde fordobles, altsaa til 8 Kr. for et Aars Lægehjælp, enten denne ydedes for en enlig Person eller for en Familie.

Nørgaard maatte udtale sin Beklagelse over Budgettets stærke Stigning, for selv om der ved Belysningsvæsenets Kulhandel blev sparet en Del, vilde Tillæget paa Budgettet dog blive saa betydeligt, at Skatteprocenten uden Tvivl vilde stige med 1 %", altsaa med de 25 %'s Tillæg komme op paa 11½ %. Skatten var allerede nu en betydelig Byrde og syntes altsaa at være i Stigning, uden at der syntes Udsigt til en Bedring. Det var et Spørgsmaal, om Købstæderne kunde bære de forøgede Byrder, saa meget mere som Antallet paa dem, der betalte de store Skatter, var i Aftagende. Derved kom Byrden til at hvile haardere paa dem, der blev tilbage, saa de ogsaa kunde fristes til at flytte herfra, ligesom ogsaa Folk, der vilde etablere sig, skræmmedes bort. Statistikken viste, at der i 1907 kun fandtes 450 Skatteydere, der betalte Skat af 5000 Kr. og der over, mod 525 i 1903, og disse 450 Skatteydere betalte Halvdelen af Skatten.

Det var de mange humane Foranstaltninger, der her som hele Verden over medførte den stærke Stigning af Skatterne. At Samfundet mere og mere paatog sig Omsorgen for de smaa, gamle og svage samt for Undervisningen, var naturligvis overordentlig tiltalende, men alligevel kunde man nok gaa frem med et vist Maadehold. Ogsaa for Aarhus's Vedkommende kunde adskilligt tyde paa, at man maatte gaa varsomt frem for ikke ved at gøre Gavn til den ene Side at gøre Skade til den anden. Dertil kom det bedrøvelige Forhold med Københavns lave Skatteprocent, for selv om Skatten der kun tilsyneladende var lavere, saa var det utvivlsomt, at Folk kun saa paa den lave Procent og ikke vilde forstaa, at

Byrderne der var lige saa store som her.

Selv om det skulde lykkes Kommunerne at faa Staten til at overtage en større Del af Udgifterne til Skolevæsen og Politivæsen, vilde det derfor dog sikkert snart blive nødvendigt, at Købstæderne saa sig om efter andre Indtægtskilder. Ja, det kunde endog tænkes, at den Dag vilde komme, da Grundejerne - for ikke ved Byernes Affolkning at faa mindre i Leje - vilde ønske at komme til at svare samme Grundskat som i København. Naturligvis vilde der komme til at staa Strid om dette Spørgsmaal, men det var dog muligt, at det snart maatte tages under Overvejelse. Et var i hvert Fald givet, og det var, at Byrderne vilde blive for store, hvis Kommunerne ikke fik andre Indtægter. Fra Norge og Italien havde man Eksempler paa, at Byer var segnet under Byrden.

Med Hensyn til den Del af Budgettet, som han særlig havde med at gøre, maatte han gøre opmærksom paa, at Grunden til Stigningen af Plejeudgifterne særlig laa i Omsorgen for Tuberkulosepatienterne. Forøvrigt havde man nu bedre Gænge i denne Gren af Sygeplejen, efter at man havde truffet Overenskomst med Sct. Josefsøstrene. End videre maatte en mindre Post fremhæves, der, skønt den ikke kostede meget, dog var en ny human Foranstaltning, der sikkert mange Gange vilde virke udmærket godt. Han tænkte her paa den Ordning, der var truffet med Overlægen, hvorefter at denne for Fremtiden ikke skulde have Honorar for Patienter, der laa paa Fællesstue. Ganske vist havde Overlægen hidtil været ualmindelig moderat og langt fra taget Honorar af alle disse Patienter, men selv for Folk i jævnt gode Kaar vilde den nye Ordning dog sikkert virke godt.

Efter at have fremhævet det heldige i, at man i sin Tid gik med til den kommunale Ejendomsskyld, udtalte han sin Glæde over, at Regnskabet for "Marselisborg" stillede sig saa udmærket, at Kommunen i Øjeblikket ejede Godset kvit og frit. Der var til Dato solgt, afgivet og bortskænket Grunde for ialt 2412000 Kr., hvilket Beløb svarede til Købesummen og de af forskellige Grunde paaløbne Udgifter, som dog ikke alle vedrørte selve Godset, og endelig havde Godset givet et Overskud paa 48000 Kr.

Simonsen fremhævede, at nærværende Budget lige saa lidt som det foregaaende kunde kaldes et Normalbudget. I Fjor havde man knebet stærkt, det mærkede man i Aar. Særlig var forskellige Lønforhold tidlige blevet meget forsømt. Dertil kom at Budgettet i Aar i høj Grad prægedes af Udstillingen, idet denne medførte en Del Gadeanlæg, som sikkert ikke vilde være kommet med, hvis man ikke skulde have Udstillingen i 1909.

Det glædede ham, at man mere og mere gik over til at afholde Udgifter til større Arbejder

ved Laan; det var særdeles naturligt at gaa den Vej, hvorved Efterslægten ogsaa vilde faa Del i Byrden. Overfor Hr. Nørgaards Udtalelse kunde han ikke indrømme, at de store Skatteydere blev forurettet. Man maatte regne med Evnen, saa de store Skatteydere havde ved de ny Skattelove i Virkeligheden faaet en betydelig Lettelse, medens Byrden for Arbejderne og Middelstanden var blevet betydelig følgeligere. Hr. Nørgaards Udtalelse indeholdt en Anklage mod de rige Borgere for ikke at være saa gode Bypatrioter, at de vilde underkaste sig en Byrde, der ikke hvilede saa svært paa den som paa de mindre velstillede.

Efter nærværende Budget kunde det befrygtes, at der i 1909 vilde blive stor Ujævnhed paa det økonomiske Omraade. Der skulde i Aar anvendes 825000 Kr. til forskellige Byggearbejder, og saavel i Aar som næste Aar skulde der for Landsudstillingen udføres en Mængde Arbejder. Dertil kom muligvis en ny Pavillon i "Vennelyst" og Opførelsen af den ny Skole i 1909. Det kunde altsaa skønnes, at der vilde blive travlt. Endelig maatte det haabes, at man snart kunde naa saa vidt, at man kunde skride til Opførelse af et Krematorium, og at man i en nær Fremtid, helst inden Udstillingen, kunde faa indrettet en kommunal Renovationsanstalt. Angaaende den sidste Foranstaltning vilde han henlede Opmærksomheden paa, at der paa Budgettet var opført 1000 Kr. til Forundersøgelser angaaende en heldigere Ordning af Renovationsvæsenet. Dette Spørgsmaal kunde næppe løses, uden at Kommunen greb ind, saa han vilde takke Budgetudvalget, fordi det enstemmigt var gaaet med til at bevilge Penge til Undersøgelse i dette Øjemed.

Det var altsaa ikke faa Arbejder, der skulde sættes i Værk, saa der var Grund til at antage, at Ujævnheden først vilde fremkomme efter 1909, da man til den Tid ikke havde stort andet at sætte i Værk end Opførelsen af Epidemihospitalet. Man maatte saa haabe, at Gennemførelsen af den store Kloakplan og Ordningen af Banegaardsforholdene kunde regulere Arbejdskravene.

De faste Skatter vilde kun stige en Ubetydelighed, medens Formue- og Lejlighedsskatten vilde komme til at bære den store Del af Byrden. Forhaabentlig kunde alle derved komme til at indse, at man maatte bruge den indirekte Beskatning, altsaa at Gas- og Elektricitetsværket skulde give Overskud. Ganske vist var det meget rigtigt, at disse Værker var oprettet til Borgernes Gavn; men man maatte se praktisk paa Spørgsmaalet og spørge, hvorledes det vilde stille sig, hvis man intet Overskud fik. Denne indirekte Beskatning vilde i ethvert Fald være lige saa retfærdig som de ny Skattelove.

Kommunen havde en opsparat Formue paa 85000 Kr. Den vilde det dog sikkert være uheldigt at angribe, tilmed da det ikke vilde hjælpe synderligt. Saa maatte man hellere følge Hr. Nørgaards Tanke om at slaa mere ind paa Laan, saaledes som Udvalget var gaaet ind paa ved Indretningen af Badeanstalten. Muligvis vilde det være rigtigt ogsaa at tage Beløbene til Nødtørftsanstalterne af Laan. Naar Laanene blev anvendt fornuftigt, kunde der intet siges til denne Fremgangsmaade. Forøvrigt maatte Status kaldes meget fin, idet Kommunen ejede over 7½ Million Kr. mere, end den skyldte bort, uagtet dens Ejenstemmigt var gaaet med til at bevilge Penge til Undersøgelse i dette Øjemed.

Det var altsaa ikke faa Arbejder, der skulde sættes i Værk, saa der var Grund til at antage, at Ujævnheden først vilde fremkomme efter 1909, da man til den Tid ikke havde stort andet at sætte i Værk end Opførelsen af Epidemihospitalet. Man maatte saa haabe, at Gennemførelsen af den store Kloakplan og Ordningen af Banegaardsforholdene kunde regulere Arbejdskravene.

De faste Skatter vilde kun stige en Ubetydelighed, medens Formue- og Lejlighedsskatten vilde komme til at bære den store Del af Byrden. Forhaabentlig kunde alle derved komme til at indse, at man maatte bruge den indirekte Beskatning, altsaa at Gas- og Elektricitetsværket skulde give Overskud. Ganske vist var det meget rigtigt, at disse Værker var oprettet til Borgernes Gavn; men man maatte se praktisk paa Spørgsmaalet og spørge, hvorledes det vilde stille sig, hvis man intet Overskud fik. Denne indirekte Beskatning vilde i ethvert Fald være lige saa retfærdig som de ny Skattelove.

Kommunen havde en opsparat Formue paa 85000 Kr. Den vilde det dog sikkert være uheldigt at angribe, tilmed da det ikke vilde hjælpe synderligt. Saa maatte man hellere følge Hr. Nørgaards Tanke om at slaa mere ind paa Laan, saaledes som Udvalget var gaaet ind paa ved Indretningen af Badeanstalten. Muligvis vilde det være rigtigt ogsaa at tage Beløbene til Nødtørftsanstalterne af Laan. Naar Laanene blev anvendt fornuftigt, kunde der intet siges til denne Fremgangsmaade. Forøvrigt maatte Status kaldes meget fin, idet Kommunen ejede over 7½ Million Kr. mere, end den skyldte bort, uagtet dens Ejendomme gennemgaaende var sat for lavt i alt Fald for Grundenes Vedkommende.

Naar Slagtehusudvalget foreslog, at Inspektøren paa Slagtehuset skulde have de paa Budgettet opførte 300 Kr. for Tilsyn med Markedspladsen, var han der imod. Inspektøren kunde nok føre dette Tilsyn uden Ekstrabetaling, da hans Løn var højere, end den vilde blive for hans Eftermand, og da tilmed Slagtehusets Status var mindre god. For Resten vilde

Inspektøren nok overtage Tilsynet uden Vederlag.

Da Formanden havde omtalt Lægeforeningens Forlangende om Lønforhøjelse for Kommunelægerne, skulde han ikke komme nærmere ind herpaa. Kun skulde han pege paa, at Lægerne var saa godt organiserede, at Arbejderne kunde lære meget af dem. De stillede bare deres Forlangende, og saa var der i Grunden ikke andet at gøre end at gaa ind paa Forhøjelsen, skønt den androg 100%. For Tiden var der vel intet at gøre, men det burde dog overvejes, om der ikke kunde sættes en Grænse, f. Eks. ved at ansætte kommunale Embedslæger. - Naar Hr. Nørgaard gjorde gældende, at man skulde ind paa større Forsigtighed med Bevillinger til humane Formaal, maatte der dog gøres opmærksom paa, at de 46000 Kr., der nu medgik hertil, ikke kunde betyde stort; man maatte snarere længer frem. - Fra Politimesteren forelaa der Forslag om en Bevilling til Anskaffelse af 2 Politihunde, og det syntes, som om der nu var Mulighed for en Overenskomst i Udvalget. Den ene af disse Hunde skulde være en Sporhund, og den anden skulde føres i Baand af Betjente, der patrouillerede paa udsatte Steder. Hr. Moustén og Taleren var tilbøjelig til at gaa med til at bevilge Sporhunden, domme gennemgaaende var sat for lavt i alt Fald for Grundenes Vedkommende.

Naar Slagtehusudvalget foreslog, at Inspektøren paa Slagtehuset skulde have de paa Budgettet opførte 300 Kr. for Tilsyn med Markedspladsen, var han der imod. Inspektøren kunde nok føre dette Tilsyn uden Ekstrabetaling, da hans Løn var højere, end den vilde blive for hans Eftermand, og da tilmed Slagtehusets Status var mindre god. For Resten vilde Inspektøren nok overtage Tilsynet uden Vederlag.

Da Formanden havde omtalt Lægeforeningens Forlangende om Lønforhøjelse for Kommunelægerne, skulde han ikke komme nærmere ind herpaa. Kun skulde han pege paa, at Lægerne var saa godt organiserede, at Arbejderne kunde lære meget af dem. De stillede bare deres Forlangende, og saa var der i Grunden ikke andet at gøre end at gaa ind paa Forhøjelsen, skønt den androg 100%. For Tiden var der vel intet at gøre, men det burde dog overvejes, om der ikke kunde sættes en Grænse, f. Eks. ved at ansætte kommunale Embedslæger. - Naar Hr. Nørgaard gjorde gældende, at man skulde ind paa større Forsigtighed med Bevillinger til humane Formaal, maatte der dog gøres opmærksom paa, at de 46000 Kr., der nu medgik hertil, ikke kunde betyde stort; man maatte snarere længer frem. - Fra Politimesteren forelaa der Forslag om en Bevilling til Anskaffelse af 2 Politihunde, og det syntes, som om der nu var Mulighed for en

Overenskomst i Udvalget. Den ene af disse Hunde skulde være en Sporhund, og den anden skulde føres i Baand af Betjente, der patrouillerede paa udsatte Steder. Hr. Moustén og Taleren var tilbøjelig til at gaa med til at bevilge Sporhunden, hvorimod de vilde nægte Bevillingen til at anskaffe Bulldoggen. Flertallet i Budgetudvalget var derimod begejstret for at tage Politimesterens Forslag helt og fuldt. Den mere graadige Hund vilde sikkert ingen Verdens Nytte være til, og den vilde ikke være helt ufarlig, hvad Politiet ej heller vilde nægte. Derimod var der en Mulighed for, at Sporhunden kunde gøre Nytte ved Jagt paa Forbrydere. Det var blevet gjort gældende, at man i Gent ved Indførelsen af Politihunde var blevet i Stand til at afskaffe de fleste Betjente, men Politimesteren vilde ikke love noget i denne Henseende, selv om han fik et helt Koppel Hunde. Udgiften til Hundenes Forplejning skulde afholdes af Politikassen; men naar denne kunde anskaffe Bronceløver til Tinghuset, var den nok saa velhavende, at den ogsaa kunde bære de Udgifter, der var forbundet med Forsøget med Politihunde.

-Det glædede ham at høre Justitsministeriets Svar paa Forespørgslen angaaende et kommunalt Apotek. Forhaabentlig vilde det lykkes at faa den Tanke realiseret, da det jo af Svaret tydeligt fremgik, at der fra Lovenes Side intet var til Hinder derfor. Ved et kommunalt Apotek kunde der uden Tvivl spares betydelige Summer. Apoteket ved Københavns Kommunehospital havde en Driftsudgift paa 46000 Kr., men havde derfor tilvirket Medikamenter, der i Udsalg vilde koste 84000 Kr. Apotekervarer regnedes at give en Fortjeneste af 100%, og det var oplyst, at en Omsætning paa 4-6000 Kr. kunde føde sin Mand. Apotekerne gav imidlertid Kommunen kun 10 % Rabat, saa det var indlysende, at Kommunen vilde staa sig ved at være sin egen Apoteker.

Budgetudvalget havde overvejet, om man ikke skulde indføre gratis Orgelspil i Kapellet ved alle Begravelser. Denne Tanke var vel smuk og demokratisk, men Spørgsmaalet var, om den ikke vilde blive for dyr. Hvis man vilde være demokratisk ved Begravelsesvæsenet, maatte man gaa langt videre og afskaffe Forskellen i Jordpriserne, saa fattig og rig kom til at ligge Side om Side. Helt at give gratis Jord kunde man vel for Øjeblikket ikke tænke paa. Gratis Orgelspil vilde koste Byen 3000 Kr. om Aaret, og saa naaede man dog intet derved, da der alligevel vilde blive stor Forskel paa riges og fattiges Begravelse.

At der paa Budgettet intet Beløb var opført til en Brandautomobil, skønt en saadan efter Sigende skulde spare ca. 4000 Kr. til Brandvæsenet, skyldtes Brandautoriteterne, idet disse ønskede at vente for at erfare, om elektriske Automobiler skulde vise sig mere

praktiske end Benzinautomobiler.

Der var i Aar opført 6500 Kr. til Arbejdsløshedskasserne; næste Aar vilde Beløbet sikkert stige til ea. 16,000 Kr., hvilken Sum ikke kunde siges at være uoverkommelig, særlig da den rigtig anvendt vilde lette Kommunen for Byrder paa andre Omraader. I det hele taget maatte man snarere end at indskrænke se stort paa de humane Foranstaltninger; det vilde saaledes kun være et Tidsspørgsmaal, naar man maatte til at give Tilskud til "Samaritanen". Sagen "Betesda" var i Aar ordnet ved et Kompromis. Udvalget foreslog nemlig, at de paa forrige Budget opførte 1000 Kr. til ubemidlede fødende i Aar blev forhøjet til 1800 Kr., og at der af disse Penge blev tildelt "Betesda" 300 Kr. til Fripladser paa Hjemmet for fødende fra Aarhus. Dog maatte der naturligvis stilles de Betingelser, at Hjemmet skulde fastsætte en bestemt Betaling pr. Dag, undlade al religiøs Propaganda, give Mødrene Ret til at beholde deres Børn og lade dem forlade Hjemmet, naar de ønskede det.

Spørgsmaalet om Dagarbejdsskoler og Rekonvalescenthjem var blevet drøftet, men i Aar uden noget Resultat. Det vilde blive Opgaver, der maatte løses i de nærmeste Aar. - Paa Bugettet indtog Præste- og Kirkevæsenet en ikke lille Plads. Der stilledes saaledes Krav om 150 Kr. til Telefoner til Præst og Degn ved Frue Kirke. Kirkebidraget til denne Kirke vilde blive 42 Øre, til Set. Johanneskirken endog 50 Øre pr. 100 Kr. Alt i alt vilde der medgaa 84,000 Kr. til Kirker og Præster, altsaa omtrent dobbelt saa meget som til de forskellige velgørende og humane Institutioner, til Fremme af Sport, til Museet o. l. Han skulde overlade til enhver at skønne over, hvilke af disse Penge, der blev bedst udgivet, enten de 46,000 Kr. eller de 84,000 Kr. Og dertil kom Ekstraudskrivning for alle mulige kirkelige Forretninger. En Degn havde endog drevet det saa vidt, at han fordrede 25 Øre for at udstede en Leveattest. Daabsattester til offentlig Brug skulde nu udleveres gratis, men disse gratis Attester blev udstedt paa usselt Papir, der kun kunde holde kort, hvorimod man for Betaling nok kunde faa mere holdbare Attester.

Lottrup troede ikke, Skatteevnen vilde stige i Forhold til Byens Udgifter, saa Skatteprocenten vilde sandsynligvis stige med 1 %, hvilket var ret betænkeligt. Industrien vilde tilmed blive hæmmet ved Toldlovforslaget, saa man gjorde utvivlsomt ret i at søge Midler til at bringe Skatteprocenten ned, saaledes at Aarhus kunde blive et behageligt Opholdssted for Pensionister. Saadanne Folk stillede ikke store Fordringer til Byen, men brugte dog deres Penge til Gavn for denne. Han maatte meget beklage, at Hr. Simonsen

havde ført Spørgsmaalet om en Renovationsanstalt frem, da en saadan Anstalt kun vilde betegne et Tilbageskridt. I den sidste Snæs Aar var der blevet udarbejdet ikke mindre end 3 Betænkninger om en Ordning af Renovationsvæsenet, og det var at haabe, at Kommunen kunde opnaa et billigt Laan, saa man kunde paabegynde Gennemførelsen af den store Kloakplan, der betingede Indførelsen af W. C. Forøvrigt mente Brolægningsudvalget at være i Stand til i April Maaned at fremkomme med Overslag for Indførelsen af W. C.

Som Knudrisbakke henlaa nu, var det et kedeligt Anlæg, og han troede det heldigst, at det blev indlemmet under Kirkegaarden, saaledes at det kunde aflukkes ved Solens Nedgang. Det vilde derved blive en Behagelighed for de besøgende paa Kirkegaarden og kunde ikke længere tjene som Tilflugtssted for Vagabonder. - Hvis Vandmaalere skulde indføres obligatorisk, maatte han henstille, at man indførte en anden Betalingsmaade, saaledes at man af Kvitteringen kunde se, hvor meget Vand man havde brugt. Der var nu ret hyppig Klage over Aflæsningen, saa han vilde haabe, at vedkommende Udvalg vilde tage sig nærmere af denne Sag.

Det glædede ham, at Formanden kunde følge Tanken om, at Staten overtog en Del af de Byrder, der nu hvilede haardest paa Byerne. Angaaende de til Vejviseren opførte 300 Kr., vilde han synes, at Værket maatte være færdigt inden hvert Aars 15. December, hvis det skulde nyde kommunal Støtte. - Det syntes ham udmærket at indføre Politihunde, og han vilde henstille, at Hr. Simonsen næste Maaned blev sendt ned til Hamborg for at se den Hundeudstilling, som saa skulde afholdes. Der kunde Hr. Simonsen se, hvorledes saadanne Hunde skulde benyttes, og hvorledes de opførte sig. - Det var godt nok, at man havde en Ordning med Set. Josefsøstreng angaaende Tuberkulosepatienter; men han vilde haabe, at man, naar man fik Raad, skred til Opførelsen af et Tuberkulosehospital. Der kunde ikke gøres nok for disse Stakler, og det vilde være meget længe, inden denne frygtelige Sygdom var udryddet.

Filtensborg var overbevist om, at man vilde komme op paa en svimlende Højde med Formue- og Lejlighedsskatten, hvis alle de af Hr. Simonsen omtalte Foranstaltninger skulde gennemføres. Stigning af Skatteprocenten skadede Næringslivet, og man fandt det stadig nødvendigt at tage ny Opgaver op, skønt Udgifterne dertil voksede i højere Grad end Skatteevnen. Aarhus vilde paa den Maade blive en dyr By at leve i. Man maatte absolut vente med et Krematorium, og et kommunalt Apotek vilde næppe forrente sig. - Flertallet af Udvalget var gaaet med til at indføre Politihunde, fordi saadanne havde vist sig

formaalstjenlige andre Steder, og fordi Politimesteren hævdede, at de vilde spare Mandskab.

Med Hensyn til de 300 Kr. for Tilsyn med Markedspladsen maatte han finde det naturligt, at Slagtehusinspektøren fik disse Penge. Ganske vist var der ikke Tvivl om, at Inspektøren nok overtog Tilsynet uden Betaling, hvis det forlangtes, men man maatte dog erindre, at Markedspladsen var en ny Institution, og at Inspektøren ingen Lønforhøjelse fik. - Han maatte formode, at Budgettet for "Vennelyst" nu efter Branden skulde forandres. Der var sikkert mest Stemning for, at Anlægget blev en aaben Have, saa han kunde bedst tænke sig, at man nøjedes med at opføre en Pavillon i mindre Format og anvendte Assurancesummen andet Steds. Med ministeriel Tilladelse kunde man nok faa Summen udbetalt uden Fradrag af de 15 %. - Det glædede ham, at Pengene til Indretning af en Folkebadeanstalt skulde tages af Laan og ikke som oprindelig tænkt af Gasværkets Driftskonto. At tage af det forventede Overskud vilde være at tage af Kapitalen. Enten maatte Pengene tages af Laan eller paalignes. Der burde tillige straks opføres en Post for Driften af Badeanstalten.

Mikael Johansen ansaa Lønregulativet for godt i det store og hele, kun i enkelte Tilfælde kunde han ønske en Forandring. Han kunde saaledes ikke forstaa, hvorfor Bygnings- og Brandinspektøren skulde i 5. Klasse. Inspektøren var den ældste kommunale Embedsmand, havde en 31-aarig Virksomhed bag sig og skulde dog kun have en Forhøjelse paa 200 Kr. Bygnings- og Brandinspektøren havde et lige saa vigtigt Embede som de i 2. Klasse opførte, og han vilde derfor foreslaa, at han blev opført i denne Klasse. Hr. Springborgs Dygtighed var hævet over enhver Tvivl; Brandmandskabet hædrede ham hvert Aar, og han var en Mand, der optraadte ens overfor alle, saa at sætte ham i 5. Klasse vilde være en Fornærmelse, han ikke havde fortjent. Det var ham ufatteligt, hvorledes Forslaget om Bygnings- og Brandinspektøren kunde være enstemmig. Det syntes at være en Straf, for det vilde dog være for tarveligt at paaberaabe sig den Dom, der var overgaaet Hr. Springborg, som var en i høj Grad pligtopfyldende Embedsmand, og som enstemmigt af saavel Bygnings- som Brandkommissionen var indstillet til en Lønforhøjelse af 400 Kr. Disse Indstillinger var der altsaa slet intet Hensyn taget

villan i mindre Format og anvendte Assurancesummen andet Steds. Med ministeriel Tilladelse kunde man nok faa Summen udbetalt uden Fradrag af de 15 %. - Det glædede ham, at Pengene til Indretning af en Folkebadeanstalt skulde tages af Laan og ikke som oprindelig tænkt af Gasværkets Driftskonto. At tage af det forventede Overskud vilde være

at tage af Kapitalen. Enten maatte Pengene tages af Laan eller paalignes. Der burde tillige straks opføres en Post for Driften af Badeanstalten.

Mikael Johansen ansaa Lønregulativet for godt i det store og hele, kun i enkelte Tilfælde kunde han ønske en Forandring. Han kunde saaledes ikke forstaa, hvorfor Bygnings- og Brandinspektøren skulde i 5. Klasse. Inspektøren var den ældste kommunale Embedsmand, havde en 31-aarig Virksomhed bag sig og skulde dog kun have en Forhøjelse paa 200 Kr. Bygnings- og Brandinspektøren havde et lige saa vigtigt Embede som de i 2. Klasse opførte, og han vilde derfor foreslaa, at han blev opført i denne Klasse. Hr. Springborgs Dygtighed var hævet over enhver Tvivl; Brandmandskabet hædrede ham hvert Aar, og han var en Mand, der optraadte ens overfor alle, saa at sætte ham i 5. Klasse vilde være en Fornærmelse, han ikke havde fortjent. Det var ham ufatteligt, hvorledes Forslaget om Bygnings- og Brandinspektøren kunde være enstemmig. Det syntes at være en Straf, for det vilde dog være for tarveligt at paaberaabe sig den Dom, der var overgaaet Hr. Springborg, som var en i høj Grad pligtopfyldende Embedsmand, og som enstemmigt af saavel Bygnings- som Brandkommissionen var indstillet til en Lønforhøjelse af 400 Kr. Disse Indstillinger var der altsaa slet intet Hensyn taget til, og man kunde dog ikke tænke sig, at Hr. Springborg skulde straffes, fordi han var Højremand. Til 2. Behandling skulde han stille Forslag om at sætte Bygnings- og Brandinspektøren i 2. Klasse. Han vilde ligeledes foreslaa Politiassistenten optaget i denne Klasse. Politiassistenten havde et stort Arbejde, saa en Forhøjelse vilde være vel fortjent. Endvidere vilde han foreslaa, at Brandassistenten blev flyttet fra 13. til 9. eller 10. Klasse. Efter Udvalgets Forslag, hvorved Brandassistenten vilde blive sidestillet med Sprøjteførere, vilde Hr. Bøstrups Løn i Virkeligheden blive forringet, og skønt Hr. Bøstrups Anciennitet ganske vist kun kunde regnes fra forrige Aar, saa maatte det dog erindres, at Hr. Bøstrup i Realiteten havde tjent siden 1892.

Det undrede ham, at Lønforslaget slet ikke berørte Politibetjentene. Disses Løn var forholdsvis lille og kunde f. Eks. ikke taale Sammenligning med Lønningerne i Aalborg. Til 2. Behandling skulde han ogsaa i denne Henseende stille Ændringsforslag, og han haabede ikke, at Blokken var saa fast, at der slet ingen Forandringer kunde ske i Forslaget.

Det glædede ham at høre Formanden og Hr. Nørgaard tale om det nødvendige i, at Staten overtog nogle af Byens Udgifter, hvis Skatteprocenten ikke skulde stige ganske urimeligt. Ligesom Formanden fandt han det ikke heldigt, at alle Skoleudgifterne overgik til Staten,

derimod vilde det være rigtigt, at Staten overtog hele Politiudgiften. Det kunde imidlertid ikke nytte, at man hvert Aar talte om Sagen, der maatte tages kraftigt fat, og Købstadforeningen nyttede det ikke at henvende sig til. - Med Beklagelse saa han, at Brolægningsvæsenet intet Beløb forlangte til Regulering af Bispetoften, som nu henlaa i en Tilstand, man aldeles ikke kunde være bekendt. Fra Grundejerne og i Bladene blev der stadig ført Klage over Overmaling af Facaderne, og han ønskede at henlede Brolægningsudvalgets Opmærksomhed paa, at det vilde være særdeles ønskeligt, om det kunde foranledige et forøget Polititilsyn.

Han troede ikke, Skatteprocenten vilde stige mere end højst 3/10, da Skatteevnen utvivlsomt var større i Aar end i Fjor. Naar Hr. Simonsen omtalte, at man vi'de afholde alle nye Arbejder af Laan, maatte han gøre opmærksom paa, at det havde man gjort i mange Aar; men man maatte nu bøde for, at Brolægningen ikke i mange Aar var blevet rørt, lige fra 80-erne til op i 90-erne. Det var afgjort, at de gamle Skattelove var bedre end de nye, da man efter dem ganske anderledes kunde lægge paa de store Indtægter, medens man nu kun kunde belaste disse med 25 %. De nye Skattelove var kun til Skade for Byerne, særlig da den mellemkommunale Beskatning virkede saa uheldigt. - Han var ikke glad ved, at der var opført 1000 Kr. til Forundersøgelser med Hensyn til en bedre Ordning af Renovationsvæsenet, idet han troede, at Indførelsen af W. C. derved vilde blive forhalet. Som Forholdene var nu, var de aldeles skandaløse, og man kunde slet ikke være dem bekendt under Udstillingen, saa han vilde henstille, at Sagen blev fremmet snarest. I den nordre Del af Byen var det nu vanskeligt at faa Lejlighederne lejet ud, fordi man ikke havde W. C. - Det glædede ham at finde 300 Kr. opført til "Betesda"; men han syntes, der opstilledes saa mange Betingelser, at der snarere blev Tale om en Gave fra end til "Betesda". Pengene burde gives uden Forbehold. - Ligeledes var han glad ved, at man allerede nu foreslog Skoleinspektørens Løn forhøjet. Det kunde kun glæde dem, der havde stemt for at ansætte denne Mand, der uden Tvivl var særdeles dygtig, for det kunde vel ikke tænkes, at Forhøjelsen skulde være Belønning for et eller andet.

Samuelson troede ligesom Hr. Johansen, at Skatteevnen var steget betydeligt, og at Skatteprocenten derfor ikke vilde stige i saa høj Grad som omtalt. Brandvæsenet anbefalede, at der bevilgedes Lønning til to menige flere end i indeværende Aar, da Redskaberne ikke kunde betjenes fuldtud med det nuværende Mandskab. Brandvæsenets Konto steg med 8000 Kr., hvoraf Lønforhøjelsen medførte de 4000 Kr. og de to nye Mænd de 2600 Kr. Som fra anden Side udtalt ønskede Brandautoriteterne at vide bedre Besked

om elektriske Automobiler, før det foreslog Anskaffelse af en Brandautomobil. - Paa Brolægningsbudgettet var der vist sket en lille Fejltagelse, idet Vedligeholdelsesudgifterne til den Del af Bruunsgade, der gik fra Jægergaardsvej til Set. Poulskirke, maatte udgaa, naar Strækningen blev brolagt. Man kunde nok spare Brolægning af Set. Poulsgade fra Kirken til Marselisborgalle, da dette Stykke kun var lidet befærdet; Beboerne vilde vel ikke engang sætte Pris paa at faa Gaden brolagt. Han vilde derfor henstille, at Beløbet, 14000 Kr., udgik, mod at man næste Aar brolagde hele Gaden. Det glædede ham, at Knudriggade, det sydlige Fortov paa Trøjborgvej og Resten af Frederiksborg kom med denne Gang; men han savnede noget om Udvidelsen af Frederiksbro. Denne var snart i helt opløst Tilstand, saa den trængte haardt til en ordentlig Forbedring.

Der var beregnet 2600 Kr. til Løntillæg til Politibetjentene, saaledes at alle, der før kun havde 1500 Kr., kunde faa 1600 Kr. Den Anciennitet, der var blevet opgivet til Lønudvalget, stemte imidlertid ikke overens med Politimesterens Opgivelse, saa han vilde bede Budgetudvalget forhandle med Politimesteren, da det ikke var Meningen, at Betjentene intet Tillæg skulde have. - Det var meget rigtigt, at Brandkommissionen enstemmig havde indstillet Brandinspektøren til et Tillæg af 400 Kr., men Enstemmigheden var fremkommet for at skaffe det menige Mandskab højere Løn. For at opnaa Enighed i Lønudvalget var man saa enedes om at sætte Brandinspektørens Løn til 3800 Kr. løvrigt maatte Lønreformen kaldes god, idet den førte Lønningerne ind under faste Former, saaledes at Funktionærerne ikke blev afhængige af de skiftende Byraad. Funktionærerne ved Vandværket var blevet forurettet i mange Aar, men vilde nu komme paa Højde med Folk i tilsvarende Stilling. Brandassistenten var sat i 13. Klasse, fordi Lønudvalget ikke kendte de faktiske Forhold. Efter Forslaget vilde Hr. Bøstrup miste 245 Kr., som han oppebar paa forskellige Poster. Kommissionen indstillede ham til en Løn af 1600 Kr. stigende til 2000 Kr., altsaa til 10. Klasse. Han ønskede at henstille til Slagtehusudvalget, om den Mand, der havde Opsyn med Pølsefabrikken og nu havde 1404 Kr. i Løn, men efter Forslaget kun vilde faa 1400 Kr., ikke kunde fortjene at komme noget højere op. De andre Opsynsmænd havde 200 Kr. fra Eksportslagteriet, og hans Arbejdstid var lige saa lang som deres.

Paa Gasværkets Budget var der omtalt 1200 Kr. for Tømning af Automatmaalere. Det vilde sikkert være rigtigt, at vedkommende Mand fik samme Løn som de andre Inkassatorer, da han ligesom disse skulde stille Kaution. - Opsynsmanden ved Ting- og Arresthuset var slet lønnet og havde en Arbejdstid paa 12 Timer i Døgnet foruden Vagt hver 7. Nat; maaske

kunde der her være Anledning til nogen Forandring.

Han kunde oplyse Hr. Lottrup om, at Vandværket udleverede Maalersedler efter samme System som Gasværket. Naar Vandværkets Budget viste et mindre Overskud end sidste Aar, laa det i, at 20000 Kr. til Anskaffelse af Maalere var opført paa Budgettet i Stedet for taget af Laan, og i at Merudgifter til Søn- og Helligdagsarbejde vilde beløbe sig til 1350 Kr.

Nørgaard havde haft ikke faa Betænkeligheder ved at gaa med til Lønregulativet, idet han indsaa, at det vilde medføre en betydelig Bekostning; men han var dog gaaet med væsentlig af de Grunde, Hr. Samuelsen havde omtalt. Det var retfærdigt at faa en Klasseficering, og Lønforholdene havde beredt Vanskeligheder ved ethvert Budget. Det var dog ikke med Glæde, han var gaaet med til Regulativet i den foreliggende Skikkelse, men det var vel ingen af Udvalgsmedlemmerne. Ved saadanne Forslag kom man ikke til noget Resultat, uden der blev vist Resignation fra alle Sider. Han kunde godt give Hr. Mikael Johansen Ret i, at Posten som Bygnings- og Brandinspektør burde i en højere Klasse, og det skulde glæde ham, hvis der i Udvalget kunde skaffes Enstemmighed for en Ændring af Politibetjentenes Lønforhold; men Enstemmighed maatte der være, hvis der skulde komme noget ud af Forslag af den Art.

Skønt Tiderne vel maatte kaldes gode, tvivlede han dog stærkt paa, at Evnen voksede med den forøgede Skat, og han troede derfor sikkert, at Skatteprocenten vilde blive betydeligt forøget. Dertil kom at man utvivlsomt gik mindre gode Tider i Møde. Katastrofen i København vilde nok give Genlyd i Provinsen; men det maatte haabes, at de med Udstillingen forbundne Arbejder vilde hjælpe Aarhus noget over det døde Punkt.

Udvalget var gaaet med til at brolægge Poulsgade fra Kirken til Marselisborgalle, fordi det kunde gøres uden nævneværdig Udgift for Kommunen, og fordi Gaden som brolagt vilde blive billigere at holde end som makadamiseret. Naar han var gaaet med til at foreslaa de 1000 Kr. til Forundersøgelser for en Ordning af Renovationsvæsenet, var det under den Forudsætning, at der ikke maatte lægges nogen Hindring i Vejen for Indførelsen af W. C., og fordi Hr. Simonsen stærkt fremhævede, at det gjaldt om at finde en Overgangsform for den Del af Byen, der ikke straks kunde faa W. C. Det vilde være haabløst at tænke paa at faa Renovationsvæsenet ordnet efter W. C. Systemet til Udstillingen. Han maatte erindre Hr. Samuelsen om, at han i sin Tid havde foreslaaet Udgiften til Vandmaalere afholdt af Laan.

-I Anledning af at Hr. Lottrup havde omtalt et Tuberkulosehospital, maatte han udtale, at

man sikkert vilde komme til at opføre et saadant; men det vilde ikke blive saa billigt, som Hr. Lottrup vist antog. Man skulde forlængst have haft et Epidemihospital, men skulde man have haft det med nu, vilde Skatteprocenten yderlig stige med 1/4 %. Det store Tilskud til Hospitalet laa forøvrigt i, at man heldigvis ingen større Epidemier havde haft, for disse var jo Hospitalets bedste Indtægt. Hidtil havde der været 3 Fripladser paa Hospitalet; men paa Budgettet var der foreslaaet 4., hvilket han haabede, Byraadet vilde gaa med til. Endelig var der foreslaaet, at Gulvene skulde

til kom at man utvivlsomt gik mindre gode Tider i Møde. Katastrofen i København vilde nok give Genlyd i Provinsen; men det maatte haabes, at de med Udstillingen forbundne Arbejder vilde hjælpe Aarhus noget over det døde Punkt.

Udvalget var gaaet med til at brolægge Poulsgade fra Kirken til Marselisborgalle, fordi det kunde gøres uden nævneværdig Udgift for Kommunen, og fordi Gaden som brolagt vilde blive billigere at holde end som makadamiseret. Naar han var gaaet med til at foreslaa de 1000 Kr. til Forundersøgelser for en Ordning af Renovationsvæsenet, var det under den Forudsætning, at der ikke maatte lægges nogen Hindring i Vejen for Indførelsen af W. C., og fordi Hr. Simonsen stærkt fremhævede, at det gjaldt om at finde en Overgangsform for den Del af Byen, der ikke straks kunde faa W. C. Det vilde være haabløst at tænke paa at faa Renovationsvæsenet ordnet efter W. C. Systemet til Udstillingen. Han maatte erindre Hr. Samuelsen om, at han i sin Tid havde foreslaaet Udgiften til Vandmaalere afholdt af Laan.

-I Anledning af at Hr. Lottrup havde omtalt et Tuberkulosehospital, maatte han udtale, at man sikkert vilde komme til at opføre et saadant; men det vilde ikke blive saa billigt, som Hr. Lottrup vist antog. Man skulde forlængst have haft et Epidemihospital, men skulde man have haft det med nu, vilde Skatteprocenten yderlig stige med 1/4 %. Det store Tilskud til Hospitalet laa forøvrigt i, at man heldigvis ingen større Epidemier havde haft, for disse var jo Hospitalets bedste Indtægt. Hidtil havde der været 3 Fripladser paa Hospitalet; men paa Budgettet var der foreslaaet 4., hvilket han haabede, Byraadet vilde gaa med til. Endelig var der foreslaaet, at Gulvene skulde belægges med Linoleum, i Aar dog kun for den ene Afdelings Vedkommende.

Han havde ikke sagt, at de store Skatteydere blev forurettet, men kun, at det vilde blive vanskeligt at holde paa dem, hvis Skatteprocenten blev for stor. Hr. Simonsen maatte ogsaa have misforstaaet hans Udtalelser om de humane Foranstaltninger. Det var

udmærket, at man tog sig af disse, men der var ingen Tvivl om, at man godt kunde gøre dette og dog spare noget; det, han vilde udtrykke, var, at man skulde være sparsommelig. Det gjorde ham ondt at se, at Fattigvæsenets Budget udviste saa stærk Stigning, for det tydede paa, at Forholdene ikke var saa gode, som man kunde ønske. Han havde ikke før ved denne Forhandling hørt Hr. Simonsens Forslag om kun at anskaffe en Sporhund, men vilde gerne gaa med til en Forhandling i saa Henseende. Der forelaa intet Forslag om gratis Musik ved Begravelser, der var kun foretaget Undersøgelse angaaende Bekostningen derved, men han fandt Tanken smuk og human og troede ikke, de fattige vilde føle Forskellen saa stærkt, som af Hi. Simonsen udtalt.

Vestesen følte sig bundet til det foreliggende Lønregulativ, men de Fejltagelser, der var indløbet paa Grund af manglende Oplysninger, maatte rettes ved 2. Behandling. Brandassistenten maatte saaledes i en højere Klasse, Betjentene af 2. Klasse maatte 100 Kr. højere op, og det maatte tages i Betragtning, at der ved Slagtehuset i Virkeligheden var 4 Opsynsmænd. Han kunde ikke se, at Arbejderne skulde være brøstholdne ved Overenskomsten; de havde faaet deres Part fuldt saa meget som Funktionærerne. Første Aar vilde de faa 90 Kr. mere og de følgende Aar 150 Kr.

mere, medens Funktionærerne gennemsnitlig kun fik en Lønstigning paa 120 Kr.

Udvalget for Gader og Veje havde været saa beskeden som mulig. Brolægning af Knudrigsgade kunde ikke opsættes, og det var efter en tidligere Overenskomst, at man foreslog den ene Del af Sct. Poulsgade brolagt i Aar. Det var glædeligt, at man nu kunde faa Forholdene ordnet paa den nordre Side af Store Torv og Lille Torv, saaledes at dette meget befærdede Strøg kunde komme i pyntelig og god Stand. Der vilde i Aar blive anlagt betydelige Strækninger Cykelsti.

Hvad Gas- og Elektricitetsværket angik maatte han gøre opmærksom paa, at det ikke ved Budgettets Lægning kunde forudses, hvad Kulpriserne vilde blive; men det var jo i høj Grad glædeligt, at der kunde spares 25000 Kr. paa den Konto. Værkets Indtægt var vel god, men det maatte ikke glemmes, at Indtægten var størst, naar man saa at sige gik paa de høje Nagler. Det havde været med yderste Nød, at Forbruget kunde tilfredsstilles paa de vanskeligste Dage, saa det var paa høje Tid, at man skred til Anskaffelse af en ny Beholder; men denne vilde nu afhjælpe Savnet. Dermed var man dog ikke færdig, idet den i der aller nærmeste Tid vilde komme Krav om en Udvidelse af Rensehuset. I December gik man nemlig med flere Tommer højere Tryk end tilladt, saa man havde løbet en ikke ringe

Risiko.

Naar saadanne Foranstaltninger var nødvendige, maatte man sikkert renoncere paa en Forbrændingsanstalt, særlig da meget tydede paa, at Skatteprocenten vilde stige. Den burde ikke gerne gaa over 8; men han frygtede, den vilde det, og knnde slutte sig til Hr. Nørgaards Udtalelse om at finde en anden Ordning, saa Skatteprocenten kunde holdes paa dette Punkt.

Bispetofthen hørte i og for sig ikke under Brolægningsudvalget. Vanskeligheden der maatte søges hos de forskellige Grundejere, og dette kunde ej heller tage sig paa at forhindre Tilsmudsningen af Husfacaderne, det maatte blive Politiets Sag. Ombygningen af Frederiksbro skulde forhaabentlig ske ved Laan. Det var Udvalgets Tanke hvert Aar at optage 5 a 6000 Kr. til Ordning af Forholdene i Frederiksballe, og man var nu naaet til Hallsvej. Han havde intet imod, at Udgiften til Badeanstalten blev taget af Laan, men det vilde saa være rigtigt, at det lille Beløb til Opsynet kom med paa Budgettet.

Han kunde oplyse, at Planen for de afskærende Ledninger var paa Trapperne. Man arbejdede nu paa Indstillingen til Byraadet, saaledes at dette kunde tage den afgørende Beslutning. Han havde intet imod de 1000 Kr. til Undersøgelser for en midlertidig Ordning af Renovationsvæsenet, da det var klart, at Gennemførelsen af Planen om de afskærende Ledninger vilde tage Tid; men disse Undersøgelser burde ikke forsinke Indførelsen af W. C. Det glædede ham af Grundejernes Repræsentant, Hr. Johansen, at høre, at Grundejerne ventede paa Indførelsen af W. C.; men han maatte dog gøre opmærksom paa, at den Del af den nordlige By, som havde Afløb til Saltens Bæk, kunde have haft W. C., hvis Grundejerne ikke selv havde standset Udviklingen.

Jakob Jensen savnede ca. 3600 Kr. til Gymnastikapparater paa Skolevæsenets Budget. Det glædede ham at se, at man tænkte paa at faa Statsbiblioteket holdt aabent noget længere, og han vilde haabe, at Staten vilde anerkende Bibliotekspersonalets Arbejde bedre end i Øjeblikket. Derimod forbavsede det ham at se Udvalget fastholde, at Slagtehusinspektøren skulde have Tillæg for at gaa om paa den anden Side af Plankeværket. Der kunde være delte Meninger om Bygningsinspektørens Fortræffelighed, han skulde ikke udtale sig derom, men kun nævne, at det var kedeligt, at Højre ikke havde tænkt mere paa Hr. Springborg, da det helt sad ved Roret. Forøvrigt var det nærmest Bygningsinspektørens Skyld, at Hr. Bøstrup ikke var kommet højere op.

Han skulde gerne indrømme, at Skoleinspektøren var en dygtig Mand; men han troede

fremdeles, at man vilde have været ligesaa godt tjent med den Mand, Socialdemokraterne foreslog. Hr. Mikael Johansens Bemærkning om, at Skoleinspektørens Lønforhøjelse skyldtes visse Tjenester, var for grov og burde tilbagevises; men man kunde jo ogsaa vende Sagen om og sige, at det var Hr. Johansen, der havde faaet en anden Opfattelse af Skoleinspektøren. Denne arbejdede med Interesse og gode Evner, saa man maatte haabe, det vilde lykkes ham at gøre vort Skolevæsen til et 1. Klasses Skolevæsen, hvad det ikke tidligere havde været.

Det vilde være ønskeligt, om "Vennelyst" kunde blive en Park og intet Forlystelsessted, ogsaa af Hensyn til det nærliggende Sygehus. Naar Udgiften til Badeanstalten ikke var opført paa Budgettet, men skulde tages af Laan, vilde han haabe, at Anstaltens Anvendelse ikke derved vilde blive udskudt. Han kunde være enig med Hr. Nørgaard i, at der skulde udvises Økonomi, men var ikke enig med Hr. Nørgaard om de Punkter, hvorpaa der skulde spares. Da Talen var om det store Beløb til Frue Kirke, vilde han spare, men da var Hr. Nørgaard ikke paa den Side. Der var talt meget om de mørke Fremtidsudsigter og udtalt Ønske om, at mange Pensionister vilde flytte til Byen. Han ønskede at sige, at al den Talen om en høj Skatteprocent maatte afskrække Folk fra at flytte hertil. Stigningen vilde næppe blive foruroligende, dertil havde Byen for mange Betingelser for en god og sund Udvikling. Man havde hvert Aar hørt om Stigning til 10 a 11 %, og Stigning havde der ganske vist været, men dog ikke i den Grad, ganske simpelt fordi Evnen holdt ret godt Trit med den forøgede aarlige Udgift. Miseren i København vilde maaske nok mærkes, men vist ikke saa stærkt som omtalt, Næringslivet var sundt, og man var i Gang med eller stundede mod store Arbejder: Skolen, Hospitalet, Krematoriet, Kloakplanen, Banegaardsforholdenes Ordning og Havneudvidelsen. I Forbindelse med Spørgsmaalet om Banegaardens Flytning kunde der tillige peges paa Bygning af en Bro ved Læssøgade. En saadan Udvikling bidrog til, at Skatteprocenten ikke vilde stige.

Müller skulde ikke komme ind paa Betjentenes Lønforhold, men vilde derimod omtale deres Avancementsforhold. Ved en tidligere, men ikke tidssvarende Ordning var Betjentene delt i 2 Lønningsklasser, og man vidste ikke, om det var Konduite, Anciennitet eller en Blanding af begge, der betingede Oprykning i 1. Klasse. En saadan Ordning kunde fremkalde "Springere" og altsaa skabe Utilfredshed. Naturligvis var det af største Betydning at faa de dygtige frem; men Springavancement var ikke den bedste Maade, der kunde sikkert findes en anden. Han var klar over, at dette uheldige Forhold ikke kunde ændres ved Budgetbehandlingen, men vilde kun pege paa det, og vilde gerne have oplyst, om et

lignende Springavancement kunde finde Sted for andre af Kommunens Funktionærer.

Mousten mente ikke, at de andre Funktionærer kunde rykke op uden ifølge Anciennitet.

Nørgaard kunde nok tænke sig Springavancement blandt Kommunens øvrige Funktionærer.

Müller var sikker paa, at et saadant Forhold snart skulde blive udryddet med Rode, hvis det fandtes indenfor Lærerstanden.

Han vilde gerne bidrage til, at man fik en anden Ordning med Orgelspillet ved Begravelser. Der var tidligere ingen Afgift betalt for Benyttelse af Orgelet. Først da det ny Orgel blev anskaffet, indførtes Afgiften for at forrente Anskaffessummen. Det var formentlig denne Afgift, der afholdt Smaafolk fra at benytte Orgelet, og han skulde i den Henseende stille Forslag til næste Behandling. - Da der paa Budgettet var opført et Beløb af 1200 Kr. til Vedligeholdelse af Aldersrovej og flere andre Gader i Trøjborgkvarteret, vilde han henstille, at der fremkom Planer for en virkelig Forbedring af Aldersrovej, saaledes at den kunde blive farbar i alt Slags Vejr. Vejen henlaa nu i en Tilstand, som man slet ikke kunde være bekendt. Der var megen Vognfærdsel paa den, og i mindre godt Vejr var den umulig at befærde for Fodgængere. Man burde i ethvert Fald imødekomme Beboerne ved at anlægge en Gangsti ved den ene af Vejens Sider.

Om Vennelystpavillonen kunde der være delte Meninger. Det kunde vel se tiltalende ud at udlægge "Vennelyst" som aaben Park; men paa den anden Side var det ogsaa tiltalende at genrejse Pavillonen i en ny og bedre Skikkelse, helst saaledes at den kunde afgive et moderne Koncertlokale. At Ønsket om at indrette en ny Vennelystpavillon til Koncertlokale var berettiget, var der ingen Tvivl, noget andet var, om Tanken kunde gennemføres, for de 56000 Kr. lod det sig i hvert Fald ikke gøre. Derimod vilde det være helt forfejlet kun at bygge en Tepavillon. Enten skulde "Vennelyst" være en aaben Park, eller ogsaa skulde man der opføre en virkelig moderne Pavillon.

Magnus Nielsen fandt langt fra Lønregulativet tilfredsstillende. Fattiginspektøren vilde end ikke naa 5400 Kr., skønt de forskellige humane Love havde forøget hans Arbejde ganske betydelig. Det maatte haabes, at alle dem, der ifølge de humane Love fik Understøttelse uden Fattighjælps Virkninger, ikke skulde have med Fattigvæsenet at gøre. De to Fuldmægtige ved Fattigvæsenet burde, i alt Fald for 1. Fuldmægtigens Vedkommende, lønnes noget lignende som en Fattiginspektør i en mindre By. At Fattigvæsenets Budget

steg, var meget naturligt, og det vilde som Følge af de humane Love vedblive at stige.

Han maatte bestemt protestere imod, at Sygehusudvalget sendte sindssyge ud paa Fattiggaarden. Hvis der ikke var Plads paa Sygehuset, maatte dets Afdeling for sindssyge udvides. Det var meget beklageligt, at Kaptajn Springborg i Lønregulativet var stillet i 5. Klasse, og han skulde tillade sig sammen med Hr. Johansen at stille Ændringsforslag. Hvis Hr. Springborg gik af, fik man ingen til at overtage de to Poster for 3800 Kr. Disse Poster maatte absolut besættes med intelligente Folk, der havde en betydelig Uddannelse. Brandassistenten havde hidtil haft 1645 Kr., men vilde efter Forslaget gaa ned til 1500. Han vilde

ledes at den kunde afgive et moderne Koncertlokale. At Ønsket om at indrette en ny Vennelystpavillon til Koncertlokale var berettiget, var der ingen Tvivl, noget andet var, om Tanken kunde gennemføres, for de 56000 Kr. lod det sig i hvert Fald ikke gøre. Derimod vilde det være helt forfejlet kun at bygge en Tepavillon. Enten skulde "Vennelyst" være en aaben Park, eller ogsaa skulde man der opføre en virkelig moderne Pavillon.

Magnus Nielsen fandt langt fra Lønregulativet tilfredsstillende. Fattiginspektøren vilde end ikke naa 5400 Kr., skønt de forskellige humane Love havde forøget hans Arbejde ganske betydelig. Det maatte haabes, at alle dem, der ifølge de humane Love fik Understøttelse uden Fattighjælps Virkninger, ikke skulde have med Fattigvæsenet at gøre. De to Fuldmægtige ved Fattigvæsenet burde, i alt Fald for 1. Fuldmægtigens Vedkommende, lønnes noget lignende som en Fattiginspektør i en mindre By. At Fattigvæsenets Budget steg, var meget naturligt, og det vilde som Følge af de humane Love vedblive at stige.

Han maatte bestemt protestere imod, at Sygehusudvalget sendte sindssyge ud paa Fattiggaarden. Hvis der ikke var Plads paa Sygehuset, maatte dets Afdeling for sindssyge udvides. Det var meget beklageligt, at Kaptajn Springborg i Lønregulativet var stillet i 5. Klasse, og han skulde tillade sig sammen med Hr. Johansen at stille Ændringsforslag. Hvis Hr. Springborg gik af, fik man ingen til at overtage de to Poster for 3800 Kr. Disse Poster maatte absolut besættes med intelligente Folk, der havde en betydelig Uddannelse. Brandassistenten havde hidtil haft 1645 Kr., men vilde efter Forslaget gaa ned til 1500. Han vilde foreslaa Hr. Bøstrup stillet i 10. Klasse og maatte pege paa, at Hr. Bøstrup havde assisteret ved Brandvæsenet siden først i 90'erne, uagtet Hr. Bøstrup kun havde Anciennitet fra 1. April 1906. Ved Brandvæsenet var der to gamle, prøvede Sprøjteførere, som ved at gaa ind under den ny Ordning mistede ca. 100 Kr., og som var for gamle til at blive

pensionsberettigede. Han vilde henstille, at man gav disse Folk et yderlig Tillæg af 100 Kr. om Aaret eller lod dem gaa ind under Pensionsbestemmelserne. Han haabede, at Posten til Anskaffelse af 10 Kapper maatte komme hvert Aar, saaledes at Mandskabet efterhaanden kunde faa ny Kapper; men selvfølgelig skulde Kapperne ikke ligge paa Stationen, Mandskabet skulde have dem med hjem.

Simonsen pointerede, at man ved Bevillingen til Undersøgelser angaaende Renovationsvæsenet erkendte, at man ikke kunde blive ved at køre efter det nuværende System, til man kunde faa W. C. indført. Han syntes ikke, man behøvede at se saa mørkt paa den Ordning, han tænkte sig, da Renovationsspørgsmaalet langt fra var ordnet med de afskærende Ledninger. Kloakerne vilde maaske kun blive den mindste Del, hvorimod Installationen af W. C. i den gamle Bydel vilde koste enormt.

Der var fremsat glubende Ønsker om Lønforhøjelser, og Tendensen syntes at gaa i Retning af at skaffe saa stor Lønforhøjelse som mulig til de højestlønnede. Foruden Socialdemokraterne havde kun et Byraadsmedlem omtalt Arbejderne, og det var Hr. Vestesen, der sagde, at Arbejderne fik mere end Funktionærerne. Det forundrede ham at høre Hr. Mikael Johansen sige, at man fornærmede Hr. Springborg ved at sætte ham i den foreslaaede Lønklasse, for saa havde Højre jo fornærmet Hr. Springborg i mange Aar. Hr. Springborg maatte forøvrigt ikke beklage sig; han var jo blevet Ridder, hvad han ikke havde opnaaet i Højres Tid, og det Tillæg, han vilde faa, var meget passende i Forhold til hans Lønning. Det kunde derfor sikkert kun være Hr. Johansens Spøg at foreslaa Lønnen forhøjet med 1600 Kr. Selvfølgelig var der ikke i mindste Maade taget Partihensyn ved Klasseficeringen. Politiassistenten var ej heller forurettet ved Forslaget. Han maatte gøre Hr. Johansen opmærksom paa, at man ikke uden videre kunde sammenligne Lønforholdene for Politibetjentene i Aalborg og Aarhus, idet man i Aalborg havde en Ordning med faste Betjente og lavtlønnede Patrouillebetjente, og han vilde advare imod for megen Omlaven af Lønforlaget, for ellers var det tænkeligt, at det hele kunde gaa i Stykker.

At give Tilskudet til "Betesda" paa de stillede Betingelser vilde være en god Ordning, da man derved blev fri for Slavekontrakterne. Den spydige Bemærkning fra Hr. Johansen, hvorved denne insinuerede, at Skoleinspektøren skulde have Løntillæg for ydede Tjenester, maatte han bestemt tilbagevise. Skoleinspektøren havde ikke ydet nogen Tjeneste, som skulde belønnes; men han fulgte med Tiden paa Skolevæsenets Omraade og havde Indsigt

i, hvad der tjente til Skolens Gavn. Naar man var gaaet med til at sætte Skoleinspektørens Løn op, var det i Kraft af det af Højre i sin Tid hævdede Princip, at Skoleinspektøren skulde begynde med Overlærernes Begyndelsesløn, og Overlærernes Løn var hævet med 300 Kr. Han maatte fastholde, at gratis Orgelspil ikke vilde slette synderligt af det Skel mellem fattig og rig, aom var sat ved de forskellige Begravelsespladser.

Hr. Müller havde været meget morsom med Omtalen af Betjentenes Lønforhold. Den Sag var blevet drøftet grundig ved sidste Budgetbehandling, hvor Socialdemokraterne havde holdt paa kun at have een Klasse. Hr. Müller glemte da at støtte Socialdemokraterne, men støttede Politimesterens Forslag om at bibeholde flere Klasser.

Jul. Andersen meddelte, at Udvalget for "Vennelyst" ikke kunde tjene Hr. Filtenborg i at komme med Forslag til nyt Budget for Etablissementet. Derimod vilde Udvalget i den nærmeste Fremtid komme med Forslag om en Ordning, idet den Mulighed ikke var udelukket, at man kunde ordne Lejeforholdene med Værten, saaledes at den tilbageblevne Bygning kunde benyttes. Musikdirektøren ansaa det ogsaa for muligt at ordne Koncerterne. Naar Hr. Jakob Jensen omtalte, at "Vennelyst" generede Patienterne paa Sygehuset, maatte han gøre opmærksom paa, at "Vennelyst" var anlagt, før Sygehuset blev bygget, saa "Vennelyst" maatte have første Ret.

Han havde intet at erindre imod, at Orgelspillet ved Begravelser blev gratis; men Uligheden vilde næppe afhjælpes derved, den kom man overhovedet aldrig over. For øvrigt skulde det synes ret rimeligt at opkræve 2 Kr. som Afgift for Benyttelse af Orgelet, tilmed da den Udgift kun var en ringe Del af de samlede Begravelsesudgifter. Det kunde ikke med Rette gøres gældende, at Orgelet uden Vederlag skulde overlades til Organisterne. Disse fik med 6 Kr. en meget rundelig Betaling for at spille det Par Salmer.

Mikael Johansen var glad ved at høre, at det var for at føje Højre, at Skoleinspektøren fik Løntillæg. For Resten havde han ikke troet, at Hr. Simonsen havde taget det Hensyn for at følge Højre. Han havde faaet den Anskuelse, at Hr. Springborg og Hr. Bøstrup skulde være Offerlam. Dersom Hr. Springborg tog sin Afsked, fik man ikke de to Poster udfyldt for mindre end 7000 Kr. Brandkommissionen havde allerede i August sidste Aar indstillet Brandinspektøren til et Tillæg paa 400 Kr., ligesom den ogsaa havde indstillet Assistenten til Tillæg. Hr. Springborg havde nu gjort Tjeneste i 31 Aar, saa en Løn paa 5000 Kr. vilde ikke være for stor.

Hvis man tog den nederste Del af "Vennelyst" bort og anlagde et Koncertlokale der, vilde

det blive et lukrativt Foretagende, og Pavillonene vilde derved blive saa meget fjernet fra Hospitalet, at Musikken ikke kunde genere. Det vilde vel heller ikke være ganske rigtig overfor Bydelen at nedlægge "Vennelyst" som Forlystelsessted.

Da Brolægningsudvalget ikke kunde paatage sig at gøre noget for at forhindre Overmaling af Facaderne, vilde han anmode Formanden om at bede Politiet tage Affære.

Nørgaard kunde godt forstaa, at Fattigudvalget nødig vilde huse sindssyge paa Fattiggaarden; men paa Sygehuset var der ikke Plads, saa Fattigvæsenet maatte tage sig af dem, hvis de ikke skulde smides paa Gaden. Maaske blev man nødt til at oprette en 6. Afdeling paa Hospitalet, skønt det næppe vilde nytte stort. Det forkerte laa i, at Statens Sindssygeanstalter var saa smaa, at de ikke kunde modtage alle de Patienter, som meldte sig. Kommunehospitalet kunde kun huse en enkelt sindssyg i kortere Tid.

Det skulde glæde ham, om "Vennelyst" kunde blive en aaben Park, maaske med et Konditori eller en Tepavillon. Naar Pavillonerne i Marselisborg Skov kom op, havde man rigeligt med Pavilloner. Det var ikke nogen kommunal Opgave at opføre en Koncertsal, det maatte overlades til det private Initiativ.

Olesen havde forstaaet Hr. Nørgaards Tale om Sparsommelighed paa de humane Omraader som en Antydning af, at vedkommende Udvalg muligvis var for flotte. Det maatte dertil siges, at man i disse Udvalg tit af Hensyn til Budgettet maatte følge den kolde Fornuft i Stedet at lade Hjertet raade. Hvis Hr. Nørgaard og Taleren skulde mødes i det ny Byraad, kunde han lide at faa Hr. Nørgaard ind i nogle af de paagældende Udvalg; muligvis kunde Hr. Nørgaard saa vise Vej til at spare.

Han var glad ved at høre Hr. Simonsen omtale Ligbrændingsspørgsmaalet; den Sag maatte snarest løses. Skulde man vente, til man fik Raad, fik man vist aldrig en Ligbrændingsanstalt. Han vilde spørge Hr. Vestesen, om det, at Beløbet til Frederiksbrors Udvidelse skulde tages af Laan, vilde forhale Udvidelsen, og kunde være med til at opfordre Slagtehusudvalget til ikke at fastholde Fordringen om, at Slagtehusinspektøren skulde have de 300 Kr. for at tilse Markedspladsen.

J. C. Petersen maatte efterlyse 3000 Kr. til et Bolværk ved Sandkisterne, idet han antog, at de maatte være bevilgede, da de var aldeles nødvendige. De 1000 Kr. til Fjernelse af Tang vilde han bede om at faa over paa Vej- og Brolægningsudvalgets Budget, hvis det ikke gik an helt at stryge dem. Det glædede ham, at Budgetudvalget kunde gaa med til et ekstra

Bidrag til Teknisk Skole; men han var ked af Tilføjelsen om, at det var paa Betingelse af, at Haandværkerforeningen gav 500 Kr., og vilde foreslaa den strøget.

Haandværkerforeningen holdt ikke af at "tvinges til at gøre det frivilligt". Ligeledes glædede det ham, at der var opført 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed. Derved anerkendte man Kontorets store Betydning.

Den store Kloakplan var i Princippet vedtaget for flere Aar siden og dermed, at W. C. skulde indføres, saa man havde kun tilbage at iværksætte Planen. Mange Bygninger var opført med Indretning af W. C. for Øje, saa det maatte haabes, at Arbejdet snart kunde sættes i Gang. Derved vilde man ogsaa noget hjælpes over det døde Punkt, som Udstillingen vilde føre med sig.

Han maatte bede Udvalget for "Vennelyst" nøje overveje, om det var værd at ofre saa mange Penge paa Musik i "Vennelyst". Man slap næppe med det samme Beløb som i Fjor, da det viste sig ved alle den Slags Etablissementer, at de betalte sig bedst i daarligt Vejr. Under gunstige Vejrforhold vilde "Vennelyst" derfor medføre endnu større Tab. Han kunde i det hele taget ikke forstaa, at det kunde forsvares at lade 25 Musikere musicere for en halv Snes Mennesker, og flere havde der undertiden ikke været. Skulde der imidlertid gives Koncerter, maatte han bede Udvalget paabyde Musikerne at klæde sig ordentlig paa. I Fjor kunde man f. Eks se en Musiker sidde med Sivsko paa Fødderne; nogle mødte med høj Hat, andre havde Kasket og saaledes fremdeles; det saa ikke godt ud.

Den sindssyge Mand, der var blevet indlagt paa Fattiggaarden, var fra "de gamles Hjem". Der havde ikke været andet at gøre, men det skulde indrømmes, at Forholdet ikke var, som det burde være. Maaske kunde der være Anledning

foreningen gav 500 Kr., og vilde foreslaa den strøget. Haandværkerforeningen holdt ikke af at "tvinges til at gøre det frivilligt". Ligeledes glædede det ham, at der var opført 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed. Derved anerkendte man Kontorets store Betydning.

Den store Kloakplan var i Princippet vedtaget for flere Aar siden og dermed, at W. C. skulde indføres, saa man havde kun tilbage at iværksætte Planen. Mange Bygninger var opført med Indretning af W. C. for Øje, saa det maatte haabes, at Arbejdet snart kunde sættes i Gang. Derved vilde man ogsaa noget hjælpes over det døde Punkt, som Udstillingen vilde føre med sig.

Han maatte bede Udvalget for "Vennelyst" nøje overveje, om det var værd at ofre saa

mange Penge paa Musik i "Vennelyst". Man slap næppe med det samme Beløb som i Fjor, da det viste sig ved alle den Slags Etablissementer, at de betalte sig bedst i daarligt Vejr. Under gunstige Vejrforhold vilde "Vennelyst" derfor medføre endnu større Tab. Han kunde i det hele taget ikke forstaa, at det kunde forsvares at lade 25 Musikere musicere for en halv Snes Mennesker, og flere havde der undertiden ikke været. Skulde der imidlertid gives Koncerter, maatte han bede Udvalget paabyde Musikerne at klæde sig ordentlig paa. I Fjor kunde man f. Eks se en Musiker sidde med Sivsko paa Fødderne; nogle mødte med høj Hat, andre havde Kasket og saaledes fremdeles; det saa ikke godt ud.

Den sindssyge Mand, der var blevet indlagt paa Fattiggaarden, var fra "de gamles Hjem". Der havde ikke været andet at gøre, men det skulde indrømmes, at Forholdet ikke var, som det burde være. Maaske kunde der være Anledning til at overveje, om der ikke kunde indrettes et et Par Celler enten paa Hospitalet eller paa "de gamles Hjem". Han vilde atter foreslaa Arrestforvareren optaget i Lønregulativet, f. Eks. i 6. Klasse, og vilde henstille, om det ikke kunde være rigtigt at flytte Opsynsmanden ved Ting- og Arresthuset op i 15. Klasse.

Filtborg fandt det ikke videre økonomisk at forlange paalignet 15,600 Kr. til Musik i "Vennelyst", eftersom Sagen nu forelaa. Det havde været et Fortvivelsens Skridt i Fjor, men da man nu var kommet af med Pavillonen, syntes der at være Anledning til at stryge Beløbet.

Vestesen erindrede om, at Byraadet havde vedtaget at udvide den vestlige Side af Frederiksborg i indeværende Finansaar. Udvidelsen af den østlige Side maatte staa hen til kommende Byraad, da Udvidelsen af den vestlige Side sandsynligvis vilde være tilstrækkelig for mange Aar. Han havde intet imod, at de 1000 Kr. til Fjernelse af Tang overgik til Vejvæsenets Budget.

Nørgaard støttede Hr. Filtborgs Udtalelser om "Vennelyst" og kunde anbefale Tanken om at indrette noget for sindssyge paa "de gamles Hjem". Han troede nok, at der uden ham kunde gennemføres god Økonomi ved de humane Foranstaltninger.

Jul. Andersen mindede om, at den kommunale Musik i "Vennelyst" var indført paa Foranledning af Hr. Filtborg.

Lottrup pegede paa, at der kom flere og flere Folk i "Vennelyst", efterhaanden som Koncerterne skred frem. Det vilde desuden være af Betydning at have et sammenspillet

Orkester under Udstillingen. Han maatte derfor bede om, at Beløbet til Musiken maatte blive staaende.

Formanden indkaldte Ændringsforslag til Mandag d. 9. Marts Kl. 12 Middag.

Overgaar til 2. Behandling. Ændringsforslag indkaldes til førstkommande Mandag Kl. 12.

Uddrag fra byrådsmødet den 12. marts 1908 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 364-1907)

Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1908-09. 2den Behandling.

Formanden kunde meddele, at der ingen Ændringsforslag var indkommet til de almindelige Bestemmelser for Lønregulativet. Derimod var

der stillet adskillige Ændringsforslag saavel til selve Regulativet som til Budgettet. De til Lønregulativet stillede Ændringsforslag var blevet behandlet af Lønudvalget, hvis Medlemmer følte sig bundne af derestidligere Afstemning paa alle

Punkter med Undtagelse af to, nemlig dem der angik Bygningsinspektørens og Politiets Lønninger, overfor hvilke Medlemmerne var stillet frit dog med det Forbehold, at hvis Ændringerne ikke vedtoges, faldt man tilbage til det foreslaaede Lønregulativ.

Derefter gennemgik Formanden de enkelte Konti paa Budgettet, til hvilke der var fremkommet følgende Ændringsforslag:

Ad Konto I. a. 6. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at Bygnings- og Brandinspektøren bliver paa Lønregulativet opført i 2. Lønklasse. (Lønudvalgets Flertal foreslaar, at Bygnings- og Brandinspektøren opføres i 2. Lønklasse med Anciennitet fra 1. April 1908.)

Formanden meddelte, at Udvalgets Medlemmer her var stillet frit, og at Flertallet tiltraadte Ændringsforslaget om at sætte Bygnings- og Brandinspektøren i 2. Lønklasse dog med Anciennitet fra 1. April 1908. Flertallets Standpunkt var dikteret af Ønsket om at bringe Stillingen som Bygnings- og Brandinspektør i Overensstemmelse med tilsvarende Stillinger i andre Byer, f. Eks. Odense og Horsens, hvor Bygnings- og Brandinspektøren stod i 1. eller 2. Lønklasse. Dertil kom at der intet Argument var fremkommet for at stille

vedkommende Funktionær saa langt nede som i 5. Klasse. Hvis Ændringsforslaget skulde følges uden noget Forbehold, vilde Inspektøren dog springe usædvanlig højt, og Flertallet foreslog derfor Ancienniteten regnet fra 1. April 1908, hvorefter Inspektøren straks vilde komme paa 4000 Kr.

Mikael Johansen anbefalede varmt i Henhold til sine Udtalelser ved 1. Behandling at følge Budgetudvalgets Flertals Forslag, for hvis Fastsættelse af Ancienniteten han vilde bøje sig. Alle maatte vel kunne indse, at Aarhus Bygnings- og Brandinspektør maatte paa Højde med samme Art Inspektører i andre Byer.

Simonsen oplyste, at Mindretallet, Taleren og Hr. Moustén, indstillede, at man blev ved Lønningsudvalgets oprindelige Forslag, hvorefter Hr. Springborg vilde faa et Tillæg paa 200 Kr. Mindretallets Synspunkt kunde vel ikke være saa skævt, da hele Udvalget var gaaet med dertil fra først af. Det vilde være meningsløst at sætte en næsten udtjent Mand saa højt op, som Flertallet foreslog. For kun 2 Aar siden var Højre i Flertal; men da tænkte man ikke paa Hr. Springborg, hvorimod han nu skulde sættes ganske urimeligt op. For at bøde lidt paa det skulde Hr. Springborg saa miste noget af sin Anciennitet. Hvad Mening, der var i, at sætte Hr. Springborg op i en højere Lønklasse og samtidig skubbe hans Anciennitet bort, var ikke let at se, og man maatte spørge, om det var for at berøve ham hans Pensionsret. Forslaget smagte af en Demonstration i den Hensigt at give Hr. Springborg Oprejsning for den ham overgaaede Højesteretsdom. Dertil kunde Mindretallet ikke være med, da det var enig med Højesteret i, at den Dom var baade nødvendig og velgørende.

Formanden henstillede, at man holdt Hr. Springborgs Navn ude af Diskussionen og kun talte om, hvorledes Bygnings- og Brandinspektøren skulde stille med Hensyn til Løn.

Nørgaard maatte først bemærke, at Flertallet ikke havde tænkt paa Højesteretsdommen, men kun paa, hvilken Lønklasse Embedet som Bygnings- og Brandinspektør burde sættes i. Hr. Simonsen vidste for øvrigt meget godt, at Flertallet havde været misfornøjet med at sætte Inspektøren i 5. Klasse og kun var gaaet med dertil for at faa en Overenskomst, og fordi det indrømmede, at en Lønstigning af 1400 Kr. var vel stor. Man var tilmed den Gang ikke bekendt med, at Bygningskommissionen foreslog et Tillæg paa 400 Kr. Da Udvalgets Medlemmer nu var stillet frit paa dette Punkt, ønskede Flertallet at sætte Bygnings- og Brandinspektøren i 2. Klasse for at faa Regulativet rationelt, hvad det ikke kunde sige at være med ham i 5. Klasse. Betænkeligheden ved det store Tillæg kom man ud over ved at regne Ancienniteten fra 1. April 1908, hvad der selvfølgelig ikke kunde berøve Inspektøren

nogen Pensionsret.

Magnus Nielsen anbefalede Flertallets Forslag. Højre havde aldrig taget Parti for Hr. Springborg, og denne havde aldrig selv fordret noget; men det forbavsede ham ikke, at Politikken ogsaa i denne Sag skulde spille en Rolle. Det var slet ikke Hr. Springborg, men Stillingen, det drejede sig om, og det vilde være korrekt at opføre den i 2. Klasse. Det maatte haabes, at man stemte efter Overbevisning og ikke efter en Partibeslutning, for Stillingen skulde nødvendig nedsættes, fordi Hr. Springborg var misliebige i Socialdemokraternes Øjne. Han vilde derfor bede de Socialdemokrater, som til daglig godt kunde gaa sammen med Hr. Springborg, om at stemme for Flertallets Forslag.

Mikael Johansen beklagede Nedsættelsen af Ancienniteten, som flere end han ikke kunde forstaa. For Resten var der i Regulativet flere af den Slags Spring, og dem var Hr. Simonsen jo selv gaaet med til. Naar en Embedsmand havde erhvervet sig en Anciennitet, kunde man ikke saaledes handle med den, som man lystede. Bygnings- og Brandinspektøren burde straks have de 5000 Kr., men Taleren kunde dog for at redde Æren for ham slutte sig til Flertallets Forslag, som sikkert vilde gaa igennem, hvis enhver stemte efter sin Overbevisning.

Jakob Jensen antog, at Formanden var fejl underrettet med Opgivelserne fra Odense og Horsens. Det sidste Sted i alt Fald havde Bygnings- og Brandinspektøren kun 2500 Kr. Det glædede ham, at man ikke vilde tage Pensionen fra Hr. Springborg. Flertallet var vist gaaet forkert frem, det hele var en ren Farce. Naar det var tilladt for andre at røre ved Navnet Springborg, maatte det vel ogsaa være tilladt for ham, og han maatte derfor sige, at han havde en hel anden Mening om Hr. Springborgs Kontrol end de Herrer. Det var i det hele taget en udmærket Politik, de Herrer førte, men de tog fejl, hvis de troede, de kunde blive ved med den. Alle Embedsmænd satte de flere Hundrede Kroner op, men Arbejderne gav de kun 90 Kr. Nu skulde naturligvis alt gøres saa godt som mulig for Embedsmændene, inden den almindelige Valgret kom og gjorde Ende paa Farcen.

Mikael Johansen fandt det mærkeligt at tale om en Farce og syntes, det var vel dristigt at sige, at Højre ikke vilde være med til en Lønforhøjelse for Arbejderne. Højre gik jo netop med til at forhøje Arbejdernes Løn med ca. 40000 Kr., hvorimod Embedsmændenes Løntillæg kun beløb sig til 5 a 6000 Kr., og Højre var villig gaaet med til enhver Forbedring paa Skolevæsenets Omraade. Det glædede ham, at Hr. Jakob Jensen var glad ved den almindelige Valgret; men det kunde dog være, at denne vilde give et andet Resultat, end

Hr. Jakob Jensen ventede.

Forkastedes.

Ad Konto 1. 3. b. 1. b. Forslag fra Overlærer Müller om, at Assistenterne i Kommunens Bogholderi, Houlberg og Hansen - samt mulig med dem ligestillede - tillægges Anciennitet paa 12 Aar blandt Kontorassistenter af 1. Kl., saa de straks kommer paa 2400 Kr.

Formanden meddelte at Ændringsforslaget var særlig nøje overvejet af Lønudvalget, som dog ikke kunde tiltræde det, saavel af reelle som af personlige Hensyn.

Müller var taknemmelig for Oplysningen om, at hans Forslag var særlig nøje overvejet. Han kunde ikke forstaa, at en Mand, der var ansat i 1891, kun skulde have Anciennitet fra 1902. Vel vidste han, at Ancienniteten var forandret, for at vedkommende ikke skulde stige for højt; men hvis man vilde tale om en rationel Ordning, maatte man kunne se de Principer, hvorefter Ordningen var sket. Det var imidlertid ikke let, da man havde sammenblandet Anciennitetsprincippet og Konduiteprincippet. Hvis man hyldede Anciennitetsprincippet alene, var det ubegribeligt, hvorledes man kunde give en Mand kun 5 Aars Anciennitet, naar han faktisk havde tjent i 17 Aar. Ved 1. Behandling havde Hr. Moustén ment, at der ingen "Springere" fandtes blandt Kommunens Funktionærer, medens Hr. Nørgaard havde ment, at saadanne nok kunde gives; nu saa man at Ancienniteten skulde benyttes til at udjævne Forhold, der ikke behøvede at udjævnes. I dette og flere andre Tilfælde berøvede man Funktionærene Anciennitet, i et andet Tilfælde skænkede man en Mand 3 Aars Anciennitet. Dette sidste skete vel af Hensyn til vedkommendes Uddannelse, men derfor var Anciennitetsberegningernes Berettigelse alligevel uforstaaelig.

Mikael Johansen kunde slutte sig til Hr. Müllers Forslag og kunde ikke forstaa, hvorledes Hr. Simonsen kunde gaa med til de mærkelige Nedsættelser af Ancienniteten.

Jakob Jensen forstod særdeles godt Nedsættelsen, idet der ikke alene taltes om Stillinger, men ogsaa om Personer.

Nørgaard maatte protestere imod, at Ordningen ikke skulde være rationel. Det rationelle kom, naar Regulativet fuldt traadte i Virksomhed, men man maatte lempe sig over Overgangen.

Sabroe vilde stemme imod Hr. Müllers Forslag, men saa ingen Grund til at dele de Beklagelser, der fremførtes over de Mænd, Talen var om. Hr. Houlberg var en meget samvittighedsfuld Mand, saa for ham var der intet personligt Motiv.

Forkastedes.

Ad Konto II. 1. a. 1. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at den nuværende Fattiginspektør erholder 5000 Kr. uden Afkortning for Bolig m. v.

Formanden oplyste, at Forslaget ikke var tiltraadt af Udvalget, fordi det vilde bryde et Princip, som ellers var fulgt, og fordi det vilde være uheldigt i de enkelte Tilfælde at komme til at skønne over Boligen.

Magnus Nielsen beklagede, at Udvalget ikke kunde gaa med. Der kunde nok tages Hensyn til, at ikke en eneste af Kommunens øvrige Embedsmænd havde et saa stort og brydsomt Arbejde, som Fattiginspektøren, der var en meget dygtig Mand, ligesom vel alle vilde anerkende, at det ikke var fornøjeligt at have Bolig paa Fattiggaarden. Der vilde derfor intet underligt være i, at saavel Fattig- som Arbejdsinspektøren fik Fribolig. At fradrage 1/5 af Lønnen for Bolig var i dette Tilfælde ikke korrekt. Han beklagede, at Forslaget ikke havde fundet Naade for Lønudvalgets Øjne, saa det vilde vel ikke gaa bedre med dette end med det forrige Ændringsforslag, men han vilde dog se en Afstemning. Efter hans Overbevisning sparede Fattiginspektøren mange Penge for Kommunen.

Forkastedes.

Ad Konto II. 1. a. 3. Forslag fra Udvalget for Fattigvæsen om, at Post II 1. a. 3. maa komme til at lyde saaledes: Overlægen ved Fattigvæsenet (Fattiggaarden og Optagelseshjemmet) 2000 Kr. Budgetudvalget foreslaar at følge Udvalget, dog saaledes, at der da ikke betales særlig for Fotografering med Røntgens Straaler af Fattigvæsenets Patienter.

Magnus Nielsen ansaa det for meget rigtigt, at Lægen ved Fattiggaarden benævnedes Overlæge ligesom Lægen ved "de gamles Hjem", og haabede, at Socialdemokraterne gik med dertil, eftersom det var efter Forslag af Hr. Sabroe, at Lægen ved "de gamles Hjem" var blevet udnævnt til Overlæge. At Udvalget for Fattigvæsenet foreslog at forhøje Lønnen fra 1200 til 2000 Kr. laa i, at Lægens Arbejde var blevet meget forøget derved, at Børneloven havde medført et stort Opsving af Optagelseshjemmet, som nu maatte betydelig udvides. Da man tilmed stod overfor en Forhøjelse af Honoraret til Kommunelægerne, mente Udvalget, at 2000 Kr. til Fattiggaardens Læge ikke vilde være en Smule for meget. Det forbavsede ham, at Udvalget til Indstillingen havde knyttet et Punkt, der angik Lægens private Specialforretning, og han vilde bede om, at man stemte for det oprindelige Forslag. Lægen havde mange, ret betydelige Udgifter ved

Røntgenfotografierne og tog kun 8 Kr. for hvert Fotografi, saa Forretningen var ikke særlig lukrativ. 1 ethvert Fald var det en privat Forretning, der laa udenfor hans almindelige Stilling som Læge.

Jacob Jensen fandt det ret mærkeligt at kalde Fattiggaardens Læge Overlæge, da der ingen Underlæger var. Han vidste ikke, om Lægen ved "de gamles Hjem" havde faaet Titel af Overlæge, der stod i hvert Fald intet om det i Budgettet; men selv om saa var, og selv om det skulde være sket paa Foranledning af en Socialdemokrat, vilde han dog ikke være med til at benævne en Læge Overlæge, naar der ved vedkommende Institution kun var een Læge. Her var altsaa en Lejlighed, hvor Hr. Magnus Nielsen kunde faa at se, at Socialdemokraterne ikke var saa sammengroede, som Hr. Magnus Nielsen vist mente. Forøvrigt var det en klækkelig Lønforhøjelse, her forlangtes, men derved var der vel intet at gøre. Han vilde henstille, at man tiltraadte Budgetudvalgets Forslag uden Afstemning.

Sabroe kunde til Hr. Magnus Nielsens Anbefaling af Lønforhøjelsen tilføje, at et effektivt Tilsyn med de mange Børn paa Optagelseshjemmet var nødvendigt. Da han troede, at Lægen omfattede saavel de gamle som Børnene med stor Interesse, kunde han anbefale Forslaget. Med Udnævnelsen af Lægen ved "de gamles Hjem" til Overlæge havde han intet haft at gøre. I denne Forbindelse vilde han henstille, at man, naar Optagelseshjemmet rykkede ind i den ny Bolig, vilde sørge for lidt Legetøj til Børnene.

Nørgaard gjorde gældende, at man ikke vilde benytte sig af Fattiggaardens Læges Stilling som Specialist og ikke havde tænkt paa at paaføre Lægen positiv Udgift. Det, man vilde bort fra, var, at en offentlig Læge sendte Patienter til en Specialitet, som var ham selv. Selvfølgelig skulde Lægen have Betaling for de Fotografier, han leverede, men ikke Betaling for kun at fotografere.

Magnus Nielsen forstod ikke Hr. Nørgaard, men kunde indse, at naar man havde en Lærdom paa et enkelt Omraade fremfor andre, saa vilde man benytte den paa bedste Maade. Fattiggaardens Læge havde nu studeret de røntgenske Straaler. saa man kunde ikke fortænke ham i, at han udnyttede sin Kundskab. At han skulde beordre Undersøgelser, der ikke var nødvendige, var lidet troligt. Udgiften ved et røntgensk Fotografi var 5 á 6 Kr., og Betalingen derfor kun 8 á 10 Kr., saa det kunde ikke siges at være for meget. Han kunde ikke indse, hvorfor Hr. Jakob Jensen ønskede Forslaget vedtaget uden Afstemning, Socialdemokraterne kunde jo lade være med at stemme.

Nørgaard troede ikke, at Hr. Riis vilde underskrive Hr. Magnus Nielsens Udtalelse om, at

Hr. Riis vilde have det mest mulige ud af sin Kundskab. Forslaget angaaende Fotograferingen var fremkommet for at fritage Hr. Riis for Mistanke om at foreskrive sine Patienter Undersøgelser, der kunde siges at være overflødige.

Müller mente, at man kunde sende de syge, der skulde undersøges med røntgenske Straaler, op paa Sygehusets Laboratorium.

Nørgaard kunde godt tænke sig den af Hr. Müller foreslaaede Ordning.

Mousten ansaa det for heldigst, at man overlod til Lægen at afgøre, om han vilde undersøge Patienten hjemme eller paa Hospitalet.

Budgetudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto IV. 3. a. 2. Forslag fra J. C. Petersen om, at Økonoma paa "De gamles Hjem" opføres under 21. Lønklasse i Lønregulativet.

Vedtoges.

Ad Konto V. 6. b. Forslag fra Skoleudvalget om, at Konto V. 6. b. maa blive forhøjet med 2500 Kr. til Gymnastiksalenes Udstyr, saaledes som Gymnastikinspektøren i sine Skrivelser af 23. Januar 06 og 20. April 07 har paabudt.

Vedtoges.

Ad Konto VI. 1. a. 1. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at Politiassistenten opføres under 2. Lønklasse i Lønregulativet.

Mikael Johansen syntes, at Politiassistenten havde en saa ansvarsfuld Stilling, at den nok kunde berettigede ham til at komme i 2. Lønningsklasse, og han havde jo dog ingen Højesteretsdom over sig. Dertil kom at Arbejdet var meget betydelig, da der kun var een Politiassistent. Han vilde derfor anbefale det af Hr. Magnus Nielsen og ham stillede Forslag, subsidiært Politimesterens Forslag.

Simonsen anbefalede Udvalgets enstemmige Indstilling, hvorefter Politiassistenten vilde komme i den af Lønudvalget fra først af foreslaade Klasse.

Politimesteren kunde anbefale Politiassistenten til Oprykning. Stillingen krævede særlig Eksamen, idet Indehaveren skulde være enten eksm. juris. eller cand. juris., og gav saa meget at bestille, at der ingen Indtægt kunde have ved Siden af paa Gebeter, som for andre Byers Politiassistenter gav Indtægt. Politiassistenten i Odense havde saaledes flere

Sekretærposter. Man skyldte derfor Politiassistenten at rykke ham op i alt Fald i 3 Klasse, tilmed da der ogsaa laa et Honnørstandpunkt bag ved.

Forkastedes.

Ad Konto VI. 1. a. 1. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at Politibetjente af 1. Kl. opføres under 10. Lønklasse med Tillæg hvert 2. Aar i Stedet for hvert 3. Aar.

Formanden oplæste de forskellige Ændringsforslag og knyttede dertil Bemærkninger om, at Udvalgets Flertal mente det rigtigt, at der kun var een Klasse, i hvilken Oprykning udelukkende skete efter Anciennitet. Men da der indenfor Korpset var en særlig Klasse Betjente, Opdagere eller Undersøgere, som havde et særligt Arbejde, hvortil der krævedes større Kvalifikationer, foreslog Flertallet, at disse fik et særligt Tillæg paa 200 Kr., hvor de end fandtes i den store Klasse.

Mikael Johansen havde helst set det af Hr. Magnus Nielsen og ham selv stillede Forslag vedtaget, men vilde, da han vidste, at det ikke vilde gaa igennem, frafalde det til Fordel for Budgetudvalgets Flertals Forslag.

Politimesteren udtalte, at Betjentene var blevet meget skuffede ved ikke at faa Forhøjelse ved det almindelige Lønregulativ, hvad de havde haabet paa, særlig da de intet Dyrtidstillæg havde faaet. De havde derfor sat sig i Bevægelse, og han havde støttet dem efter bedste Evne. Han havde gerne set, at den af Hr. Jakob Jensen foreslaaede Stigning med 150 Kr. var blevet bibeholdt i Udvalgets Flertals Forslag; men naar han dog vilde anbefale dette, kunde han motivere det dermed, at Folk, der havde særlige Kvalifikationer, og til hvem der stilledes særlige Fordringer, burde have en højere Løn, hvis deres Interesse ikke skulde svækkes. Den Tid vilde vel ellers komme, da Byraadet vilde fortryde en saadan Udjævning. Han vilde meget beklage, om Flertallets Forslag ikke skulde gaa igennem, og maatte haabe, at Betjentene i saa Tilfælde ikke kom til at nøjes med det sidste usle Tillæg. Det var hans faste Overbevisning, at det vilde virke ødelæggende, hvis der ikke blev givet et særligt Tillæg til dem, der havde særligt Arbejde.

Simonsen anbefalede at følge Udvalgets Mindretal, som tiltraadte Hr. Jakob Jensens Forslag. Dette var et udmærket Forslag, som vilde afskaffe den saakaldte Favoritklasse, i hvilken Betjentene ikke kunde komme op, uden at de fandt Naade for Ledelsens Øjne. Hr. Müllers Udtalelser ved 1. Behandling gav Haab om, at man nu kunde komme bort fra dette System. Hr. Müller havde stærkt fremhævet, at "Springere" virkede demoraliserende, saa

Hr. Müllers Udtalelse var vel en af Aarsagerne til, at Hr. Jakob Jensen stillede sit Forslag, der vilde afskaffe Vilkaarligheder i Etaten. I Fjor gav Socialdemokraterne efter, men i Aar vilde de ikke gøre det. Hvis Betjentene ingen Lønforhøjelse fik, maatte de Herrer fra den anden Side bære Ansaret. Selvfølgelig vilde det være meget beklageligt, om Betjentene intet skulde faa, men Socialdemokraterne kunde forsvare deres Stilling saavel overfor dem som overfor Vælgerne. Hr. Jakob Jensens Forslag var godt og vilde særlig gavne dem, der nu stod i laveste Klasse, saa det var uforstaaeligt, hvorfor der skulde spændes Ben derfor ved et Overbud.

Han gennemgik derefter Hr. Jakob Jensens Forslag og fremhævede, at Betjentene efter det vilde blive stillet paa samme Fod som de bedst lønnede Elitearbejdere i private Bedrifter samt med Værkførere paa Gasværket og Vandværket, altsaa med Folk, der havde en 5-aarig Læretid bag sig foruden forskellige Eksaminer. Et saadant Forslag kunde nok kaldes forsvarligt, saa der var ingen, der vilde sjofle Socialdemokraterne, fordi de holdt paa det. Overbetjentene vilde efter 12 Aars Tjeneste, alt iberegnet, naa til 46 Kr. om Ugen, de almindelige Betjente til 40 Kr, Alt i alt vilde Forslaget give Betjentene et Løntillæg paa ca. 4000 Kr., men saa gjorde Flertallet Overbud med yderlig 3600 Kr., der dog ikke skulde tilfalde de 46 eller 47 almindelige Betjente, men fordeles til kun 18 Betjente. Det var beklageligt, om dette Forslag om at fodre 18 Mand af skulde medføre, at Betjentene intet fik. Favoritklassen vilde ganske vist efter Flertallets Forslag komme bort, men man vilde faa det samme paa en værre Maade, idet Politimesteren vilde faa endnu mere Raaderum. Flertallet vilde opretholde en Forskel; men Socialdemokraterne vilde ikke være med til at stille Gadebetjentene i en Pariakaste. Alle Betjentene stod Kommunen lige nær, og Gadebetjentene kunde være ligesaa intilligente som dem, der blev sendt ud for at optage en Smule Rapport. Politimesteren kunde jo vise sin Sympati eller Antipati ved Gratialeerne. Han gad nok vide, hvad man vilde sige, hvis en lignende Forskel blev indført i de andre Klasser. Det vildevære urimeligt, og der var ejheller nogen Grundtil at gøre detfor Betjentenes Vedkommende. Dersom Hr. Jakob Jensens Forslag ikke var kommet, havde man vel heller ikke set noget til Flertallets Forslag, for Meningen havde sikkert været, at den Ordning, der blev gennemført i Fjor, ikke skulde røres.

Med Hr. Jakob Jensens Forslag maatte der siges Stop, for der var dog Grænser for, hvor langt man lod sig drive og spille Halløj med. Hvis Højre slog det ned, maatte man give Betjentene den Trøst, at der omet Aar forhaabentlig i Byraadet sadet Flertal, der ikke lodsig noget diktere af Embedsmandsvælden.

Jakob Jensen gjorde gældende, at Betjentenes nuværende Lønforhold var uheldige, idet nogle aldrig naaede højeste Klasse, medens andre naaede den allerede efter 1 a 2 Aars Forløb.

Dette var meget urigtigt og stridende med Regulativets Ordning, hvorefter al Stigning skulde være jævn og ens. Det tog hans Forslag imidlertid Sigte paa; men dog skulde han ikke have vovet at fremkomme med det, hvis Hr. Müllers Udtalelser ved 1. Behandling ikke havde været saa bestemte og velvillige, at man nok kunde regne med 11 Stemmer derfor. I sit Forslag havde han fulgt Eksemplet fra Regulativets øvrige Klasser med en Stigning i 12 Aar, og det forbavtede ham, at Udvalgets Flertal ved at foreslaa en Stigning i 15 Aar vilde gøre en Undtagelse for Betjentenes Vedkommende. Grundlaget for Regulativet var, at ingen skulde have Ekstrahonorarer, og saa søgte Flertallet i Udvalget dog at indføre Gratialer. Det smagte af en Tanke, saa han var kommet til det Resultat, at der var gaaet vel meget Politik i Spørgsmaalet. Naar der taltes om, at der skulde gives særlig Løn for særligt Arbejde, maatte han antage, at Hr. Müller vilde følge ham, for alle Lærere gjorde ikke samme Arbejde, men fulgte dog samme Skala. Det, som han vilde arbejde hen til, var at faa en Skala, som man vedblivende kunde arbejde efter. Det vilde være i højeste Grad uheldigt baade for Politimesteren og Betjentene at faa Flertallets Forslag vedtaget. Betjentene stod sig bedst ved at følges ad, og Politimesteren kunde efter Skøn anvende dem i de forskellige Hverv. Dersom han saa bemærkede, at de ikke tilfredsstillende gjorde Fyldest paa den Plads, hvor de var sat, kunde han tildele dem en anden Post. Han havde i det hele taget Ret til at flytte om med Betjentene, som han vilde, og kunde gøre det uden at saare.

Müller troede, at det var en ufortjent Opmærksomhed, han var Genstand for fra den sidste Talers Side. At han havde udtalt sig imod Springavancement, var meget rigtigt, og han ansaa det vedblivende for heldigst, at hele Styrken kom i een Klasse, hvad forøvrigt var det principale ved begge de foreliggende Forslag. Samtidig maatte han dog erindre om, at han ved 1. Behandling tillige havde fremhævet, at der indenfor Styrken maatte gives Midler, hvorved særlige Kvalifikationer kunde honoreres. Hr. Jakob Jensens Sammenligning mellem Betjente og Lærere haltede, idet Lærerne fik ekstra Betaling, hvis de læste ekstra Timer. Da nu Udvalgets Flertals Forslag forenede et retfærdigt Anciennitetsavancement med et Konduiteavancement, maatte han anse det for det bedste. En lignende Ordning fandt Sted i Hæren, hvor Befalingsmænd fik Ekstrabetaling for særligt Arbejde, f. Eks. naar

de gjorde Tjeneste ved Skydeskolen. Det var ikke hans Sag at imødegaa de af Hr. Simonsen brugte stærke Udtryk, men for sit Vedkommende vilde han dog ikke bruge Udtrykket "Pariakaste" om nogen, og han vilde forvare sig mod at være med til at spille Halløj med nogen. Betjentene vilde utvivlsomt gerne tage imod Hr. Jakob Jensens Forslag; men de vilde dog sikkert være lige saa tilfredse med Flertallets Forslag, som han af de anførte Grunde vilde stemme for.

Politimesteren skulde forsøge at lade Hr. Simonsens stærke Ord ligge, dem var der ingen, der troede paa, saa de svarede sig selv. Fra Betjentenes Side set vilde Udvalgets Flertals Forslag være langt bedre end Hr. Jakob Jensens Forslag. Der blev slaaet paa, at Politimesteren kunde bruge Politikassens Midler som Regulator; maaske vilde den Udvej blive benyttet, men den var ingen behagelig Udvej, da den i langt højere Grad vilde skille Betjentene. Dertil kom at den Sum, Politikassen raadede over, var begrænset. Man havde nu faaet den saa højt op, at man næppe kunde haabe at faa den højere. Hvis Betjentene derfor skulde ordnes i kun een Klasse, uden Ekstratillæg til Opdagere og Undersøgere, vilde det medføre, at Gratialet bortfaldt for de yngres Vedkommende og kun vilde blive givet til de ældre og til dem, der gjorde særlig Tjeneste. En stor Del af Betjentene kunde nemlig ikke paatage sig Undersøgergerning, da der dertil fordredes særlige Kundskaber. I hans Tid gik en saadan Ordning vel nok, men man skulde ikke være altfor sikker paa, at det med Tiden ikke vilde blive vanskeligt at faa Tilgang til Korpset af gode Kræfter, naar Lønnen skulde være ens for alle. Det vilde være af stor Betydning, om Hr. Jakob Jensen vilde oplyse, hvorvidt Gratialet, hvis Hr. Jensens Forslag blev vedtaget, skulde betragtes som Embedsindtægt, saaledes at det kom i Betragtning ved Beregningen af Betjentenes Pension.

Han nærede den Tillid til Betjentenes Kritik, at de, naar nogen var sprunget forbi ved Avancement, vilde indrømme, at det ikke var sket vilkaarligt. Han maatte bestemt fastholde, at han aldrig havde taget personlige Hensyn ved Avancementer. Det var højst ubehageligt for ham at springe nogen forbi, men han var heller ikke Politimester for sin Behageligheds Skyld.

Naar det var blevet udmalet, hvor glimrende en Stilling det vilde blive at være Betjent, maatte han dog erindre om, at de 200 Kr. til Beklædning ikke kunde regnes som en særlig Indtægt. Hvis en Mand skulde gaa klædt, saaledes at det ikke vilde være afstikkende, kunde det ikke gøres for et mindre Beløb. Ligeledes maatte det, naar Hr. Simonsen roste

Stillingen som Overbetjent, erindres, at disse efter Forslaget intet Tillæg fik. Aarhus's Betjente var i det hele taget de slettest lønnede i Landet, saa der var aldeles ingen Flothed at rose af. Skønt han godt forstod, at Hr. Jakob Jensens Forslag var fremkommet i en god Mening, vilde han dog ønske og henstille, at de, der gjorde særlig Tjeneste, fik noget Ekstrahonorar.

Vestesen henviste til, at Socialdemokraterne i Lønudvalget var gaaet med til en Forbedring af Lønnen for Betjentene af yngste Klasse paa ialt 2500 a 2700 Kr., hvorimod de ikke vilde være med til at hæve Lønnen for Betjentene i ældste Klasse. Da det saa viste sig, at man havde misforstaaet Anciennitetsforholdene, saaledes at Lønforbedringen i Virkeligheden kun androg 4-500 Kr., var der al Anledning for Flertallet i Udvalget til at gøre et Forsøg paa at komme til et Forslag, der kunde samle Byraadet. Socialdemokraterne havde altid anket over de to Lønningsklasser og over, at der var "Springere". Disse Forhold mente Flertallet ved sit Forslag at fjerne, men i en brugelig Form. Det maatte erindres, at man havde at gøre med Mennesker, der gjorde Arbejde paa forskellig Maade, nemlig Patrouilletjeneste og Opdagertjeneste. Patrouillebetjentene skulde slet ikke sættes lavere, men de vidste, naar de havde Tjeneste, og naar de havde Frihed, hvilket ikke var Tilfælde med Opdagerne, som ikke kunde hvile, saa længe de beskæftigede sig med en eller anden Opgave. Opdagerne burde have nogen Ekstrabetaling, fordi de uden Hensyn til Frihed maatte forfølge deres Maal. Lignende Forhold fandtes i de fleste Virksomheder. De, der var mere betroet end andre, maatte have mere i Løn. Naar der paa Skolevæsenets Budget stod opført 6000 Kr. til Sanglærere, maatte der blandt Lærerne være nogle, der havde ekstra Arbejde og derfor fik særlig Betaling. Maskinpersonale fik jo ogsaa særligt Tillæg for Søn- og Helligdagsarbejde.

Ved Hr. Jakob Jensens Forslag vilde den Stimulans bortfalde, som hørte til for at uddanne Opdagere, og Flertallet kunde ikke gaa med til en Ordning, hvor Motivet til at anstrenge sig var fjernet. En saadan Ordning vilde i Længden være ødelæggende for Korpset. Der var derfor intet Overbud gjort; Flertallets Forslag var den eneste forsvarlige Maade at ordne Sagen paa, da det var blevet sagt, at Amtet og Ministeriet ikke kunde gaa med til at lade de 3600 Kr. afholde af Politikassen som Embedsindtægt.

Mikael Johansen kunde ikke tiltræde Hr. Simonsens Valgtale. Der var andre, som havde en anden Opfattelse af Politimesteren end Hr. Simonsen. Mange Betjente havde saaledes udtalt, at Politimesteren var en ualmindelig elskværdig og mild Chef, der maaske endog

ved enkelte Lejligheder optraadte for mildt; men selvfølgelig maatte der i et saa stort Politikorps være en vis militær Disciplin. Det syntes ham, at der vilde blive mere Vilkaarlighed, hvis de særlige Tillæg skulde afholdes af Politikassen, og han mente det bedre i Overensstemmelse med kommunalt Selvstyre, at Byraadet bestemte, hvad Betjentene skulde have.

Det vilde være meget kedeligt, om intet af Forslagene skulde blive vedtaget, da begge syntes at rumme nogen Forbedring, og han vilde derfor henstille til Hr. Jakob Jensen at svare paa Politimesterens Spørgsmaal, om hvorvidt Gratialet af Politikassen efter Hr. Jakob Jensens Forslag kunde regnes som Embedsindtægt ved Beregningen af Pensionen.

Jakob Jensen maatte gøre Hr. Vestesen opmærksom paa, at der paa Skolevæsenets Budget ogsaa stod opført en Sum til Besørgelse af Timer under Lærernes Sygdom eller anden Fraværelse. Det forekom ham, at hans Forslag havde en udmærket, brugelig Form, og at det var i Overensstemmelse med de Synspunkter, Lønudvalget havde gjort gældende ved hele Regulativet. Naturligvis kunde Socialdemokraterne ikke gaa med til at løfte de højeste Lønninger, da deres Program netop var at hæve de lavest lønnede op i Nærheden af de højestlønnede. Han troede ikke, at nogen fra hans Side vilde spørge Betjentene om, hvorledes de var tilfreds med Politimesteren, han for sin Part vilde i alt Fald ikke gøre det.

Politimesterens Spørgsmaal var et af disse indgribende Spørgsmaal, som man plejede at henvise til Budgetudvalget. Forøvrigt havde han intet imod at gaa den Vej, hvis hans Forslag blev vedtaget, men man kunde jo overveje Sagen mellem Budgettets 2. og 3. Behandling.

Hr. Müller havde ikke haft Held til at modbevise hans Udtalelser om Ekstrabetaling. Han havde haabet, at man kunde tage Hr. Müller alvorlig, men med Hr. Müllers Udtalelser i forrige og nærværende Møde i Erindring syntes dette ikke at være muligt.

Simonsen kunde ikke se rettere, end at Gadebetjentene kom til at danne en Pariakaste, hvis det Forslag blev vedtaget, som Hr. Müller talte for. Det havde ikke saa meget at sige med den nuværende Favoritklasse, da den Mening var ret udbredt, at det ikke altid var Dygtigheden, der hævede op i denne Klasse. Hr. Müllers Sammenligning med Militæret var meget god og dannede vel Kernen for det hele, for mange i Talerens Kreds havde den Følelse, at Politiet dannede en Militærstab, de stedse havde hængende over sig.

Politimesteren kunde næppe vide noget om, hvorvidt nogen troede paa Talerens Ord.

Politimesteren troede ikke engang, at Hr. Simonsen selv troede paa sine egne Ord. Han maatte bestemt tage Afstand fra Hr. Simonsens Udtalelse om, at det var en udbredt Anskuelse, at der toges Hensyn til andet end til Dygtigheden ved Oprykning til 1. Klasse, og han vilde stemple denne Paastand som uberettiget og utilbørlig. Han paaskønnede Hr. Jakob Jensens Velvilje mod Politiet i langt højere Grad end den, der syntes at straae fra Hr. Simonsen; men han havde ventet en bestemtere Udtalelse af Hr. Jakob Jensen om Gratialet som Embedsindtægt. Han ansaa Budgetudvalgets Forslag for fortræffeligt og troede, at Hr. Jakob Jensens Forslag vilde blive farligt, men naturligvis foretrak han det for slet intet.

Nørgaard fandt det uheldigt først at vedtage Hr. Jakob Jensens Forslag og derefter henvise Spørgsmaalet om Gratialets Beregning som Embedsindtægt til Budgetudvalget. Man kunde ikke vente Amtets Approbation inden 3. Behandling, saa han maatte fraraade at stemme for Hr. Jakob Jensens Forslag under Forudsætning af Amtets Approbation.

Politimesteren hævdede, at der ikke behøvedes Sanktion fra nogen.

Nørgaard havde opfattet Forholdet saaledes, at Politikassen ikke kunde bindes til en bestemt Udgift i Fremtiden uden Sanktion, og han kunde ikke tænke sig, at Byraadet vilde gaa med til noget, der var afhængig af de skiftende Politimestre.

Politimesteren troede, Hr. Nørgaard misforstod ham, og hævdede atter, at der ikke skulde Stadfæstelse fra nogen højere Myndighed for at regne Gratialet som pensionsberettiget Indtægt.

Nørgaard ansaa det for vanskeligt for Byen at komme ind paa at have Pensioner løbende, der flød af uvisse Indtægter.

Mikael Johansen anmodede om at faa Flertallets Forslag først til Afstemning. Betjentene var ikke tjent med intet at faa.

Jakob Jensen var glad ved at have taget den Stilling til Politimesterens Spørgsmaal at henvise det til Budgetudvalget, da dette Udvalgs ældste Medlem havde Betænkelighed ved at gaa ind derpaa. Hvis Politimesteren alvorligt tænkte paa at redde noget for Betjentene, burde han have spurgt Budgetudvalgets Flertal om dets Stilling til Spørgsmaalet. Naar man nu hørte Hr. Nørgaards Betænkeligheder, kunde man nok uden at være onskabsfuld tænke sig, at Talen om at spænde Ben havde noget paa sig.

Nørgaard syntes ikke, man kunde vedtage Hr. Jakob Jensens Forslag uden at have Garanti for, at Princippet: særligt Arbejde, særlig Løn blev ordnet paa anden Maade.

Jakob Jensen var glad ved Politimesterens Udtalelse om, at Amtet ikke kunde modsætte sig Ordningen. Hvis Budgetudvalgets Flertal kunde gaa ind paa Politimesterens Forslag, skulde der intet være i Vejen fra hans Side.

Politimesteren kunde ikke tro, at Ministeriet vilde modsætte sig en af Byraadet vedtaget Lønordning. Han ansaa vedblivende Hr. Jakob Jensens Forslag for farligt og vilde tilraade Byraadet at vedtage Budgetudvalgets Flertals Forslag, men hvis Byraadet vilde tage Ansvaret, vilde han hellere have det end intet. Dog maatte han forudskikke, at den nødvendige Konsekvens vilde blive, at Gratialet bortfaldt for de yngre Betjentes Vedkommende.

Filtensborg ansaa det ikke for forsvarligt at gaa med til Hr. Jakob Jensens Forslag, naar Politimesteren udtalte, at det vilde virke ødelæggende for Korpset.

Jakob Jensen hævdede, at naar Gratialet i den ene Form ikke virkede ødelæggende, kunde det heller ikke gøre det i den anden.

Politimesteren pegede paa, at den Sum, der kunde udbetales til Gratiale, var begrænset, saa hvis Hr. Jakob Jensens Forslag blev vedtaget, vilde kun Opdagere og Undersøgere faa udbetalt Gratiale.

Formanden ansaa det for rigtigst at lade Spørgsmaalet om Beregning af Pension efter Gratialet ude af Betragtning ved Afstemningen.

Forkastedes.

Ad Konto VI. 1. a. 1. Forslag fra samme

om, at Politibetjenteaf 2. Klasse opføres med

Tillæg hvert 2. Aar i Stedet for hvert 3. Aar, og at deres Anciennetet beregnes fra det Tidspunkt, da de fik fast Ansættelse som Patrouillebetjente eller faste Reservebetjente; subsidiært foreslaas de opførte under 13. Lønklasse.

Forkastedes.

Ad Konto VI. 1. a. 1. Forslag fra Politimesteren om, at Politiassistenten optages i 3. Lønklasse.

Forkastedes.

Ad Konto VI. 1. a. 1. Forslag fra Jakob Jensen om, at den nuværende Ordning med to Lønklasser for Politiet bortfalder, at der fremtidig kun bliver een Lønklasse med Begyndelsesløn 1200 Kr. og stigende med 150 Kr. hvert 3. Aar til 1800 Kr., at Ancienniteten bliver at beregne saaledes, at der ingen kommer til at stige højere end til det Løntrin, som ligger nærmest hans nuværende Løn, og de Betjente, som have højere Løn, end de ville faa efter nærværende Forslag, beholde denne, indtil de kunne stige ifølge deres Anciennitet, at Overbetjentene lønnes med 200 Kr. over højeste Lønsats.

Lønudvalgets Flertal foreslaar, at der indføres een Lønklasse med Begyndelsesløn 1200 Kr., stigende hvert 3. Aar med 120 Kr. til 1800 Kr. Desuden gives der 14 Undersøgere og Opdagelsesbetjente et Tillæg af 200 Kr. om Aaret og 4 Overbetjente 400 Kr. hver.

Jacob Jensens Forslag vedtoges.

Ad Konto VI. 2. a. 1. a. Forslag fra J. C. Petersen og C. Bischoff om, at Arrestforvareren opføres under 7. Lønklasse i Lønregulativet.

Forslaget toges tilbage.

Det vedtoges at forhøje Arrestforvarerens Løn med 100 Kr.

Ad Konto VI. 2. a. 1. e. Forslag fra samme om, at Opsynsmændene ved Ting- og Arresthuset opføres under 15. i Stedet for under 16. Lønklasse.

Udsattes.

Ad Konto VI. 2. a. 1. c. Forslag fra Folketingsmand Samuelsen om, at der tillægges Maskinmesteren ved Ting- og Arresthuset - i Lighed med de øvrige Maskinassistenter under 12. Lønklasse - 80 Øre pr. Time for Arbejde paa "Søn- og Helligdage, og at der ogsaa beregnes et saadant Tillæg for Opsynsbetjentene samme Sted.

Tiltrædes af Lønudvalget for Maskinmesterens Vedkommende, men for Tiden ikke for Opsynsbetjentenes Vedkommende.

Lønudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto VI. 2. a. 1. e. Under den Forudsætning, at Byraadet tiltræder foranstaaende Forslag, foreslaar Budgetudvalget, at der under Post VI 2. a. opføres en Post saalydende: Til Maskinmesteren for Arbejde paa Søn- og Helligdage 100 Kr.

Formanden meddelte, at Udvalget ikke kunde tiltræde Ændringsforslaget. Man erkendte, at Opsynsmændene havde en lang Arbejdstid, men det vilde dog vist være bedre at afkorte denne end at give højere Løn. Desuden kunde der ingen Forandring gøres uden Amsraadets Samtykke.

J. C. Petersen syntes nok, der kunde være Grund til at forhøje Lønnen. Der udfordredes særlige Kvalifikationer, Arbejdstiden var lang og Arbejdet ret ubehageligt. Stillingen var tilmed meget bunden, og hver 4. Uge skulde der gøres Tjeneste baade Nat og Dag. Han vilde derfor lægge et godt Ord ind for, at man under Forudsætning af Amtets Approbation rykkede Opsynsmændene en Klasse op.

Jakob Jensen henstillede til Udvalget at søge at forkorte Arbejdstiden.

Samue Isen vilde finde det rigtigst, at man gav Opsynsmændene Ækvivalent for Søn- og Helligdagsarbejde, hvis Arbejdstiden ikke kunde gøres kortere.

Vedtoges.

Ad Konto VI. 5. n. Forslag fra Redaktør Simonsen og Lærer Moustén om, at det under Post VI. 5. n. opførte Beløb af 1200 Kr. til Forsøg med Politihunde maa udgaa af Budgettet.

Simonsen meddelte, at Budgetudvalgets Mindretal kunde imødekomme Politimesteren ved at være med til at bevilge Penge til Anskaffelse af en Sporhund; derimod kunde det ikke gaa med til Anskaffelsen af den Hund, der skulde føres i Baand, fordi det ansaa den for unødvendig. Da Flertallet imidlertid havde indtaget det Standpunkt, at det sagde alt eller intet, var der intet andet at gøre end foreslaa Politimesterens Forslag forkastet. Mindretallet kunde ikke gaa med til nogen som helst Bevæbning af Betjentene, enten det saa var med Sabel, Revolver eller Bulbider.

Politimesteren gjorde opmærksom paa, at han ikke havde stillet Forslag om et bestemt Antal eller en bestemt Art Hunde, men kun om en Bevilling af 1200 Kr. til Forsøg med Politihunde. Paa Forespørgsel havde han svaret, at Hundene skulde anvendes til forskelligt Brug. Disse Hunde var saa vel dresserede, at ingen, som ikke fortjente det, vilde faa Ulemper af dem, og de vilde under ingen Omstændigheder foranledige Saar eller lignende for dem, de skulde anvendes overfor. Der var hverken Tale om Bulbider eller Bevæbning af Betjentene, men kun om Hunde, der kunde gøre Nytte for Politiet, særlig ude i Skovene. Forkastedes.

Ad Konto VII 4. a. 1. b. Forslag fra Sygehusudvalget om, at Løn til Læge Zahlmann paa Kommunehospitalet opføres med 2400 Kr. i Stedet for 1800 Kr.

Vedtoges.

Ad Konto VIII. Forslag fra Overlærer Müller om, at der under Udgiftskonto VIII. optages et Beløb til en Gangsti langs Aldersrovejs vestre Side fra Trøjborgvej til Herambsgade. Budgetudvalget kan ikke anbefale dette Forslag, da vedkommende Sti ikke kan anlægges, før Overenskomsten med Hospitalsforstander Thomsen træder i Kraft.

Müller vilde bede vedkommende Udvalg om snarest at faa truffet en Overenskomst med Hr. Thomsen. Foranstaltningen vilde være et vigtigt Led i Forbedringen af Færdselsforholdene deroppe. Han kunde ønske at vide, om de Grundejere, der havde købt af Hr. Thomsen, ikke kunde lægge Pres paa denne.

Nørgaard gjorde gældende, at Sagen var afhængig af Ejeren af "Aldersro" og de andre Grundejere.

Filtensborg erindrede, at Byraadet tidligere havde stillet sig velvillig til Sagen paa Betingelse af, at Hr. Thomsen gik med.

Nørgaard meddelte, at man havde en Overenskomst, og at Sagen derfor kun drejede sig om, naar denne skulde gennemføres.

Budgetudvalgets Indstilling vedtoges.

Ad Konto VIII. Forslag fra samme om, at der under samme Udgiftskonto optages et Beløb til derfor at fuldføre med Kantsten Aldersrovejs Gangsti mellem Trøjborgvej og Finsensgade.

Forkastedes.

Ad Konto VIII. Forslag fra samme om under samme Udgiftskonto at optage et Beløb til derfor at belægge med Tjærebeton eller Fliser Gangstien fra Finsensgade til Niels Ebbesensvej (langs Trøjborgvej). Tjærebeton anbefales af Budgetudvalget; Overslagssum 700 Kr.

Müller vilde henstille, at man straks tog Fliser. Disse vilde vel blive ca. 1000 Kr. dyrere end Tjærebeton, men de kunde til Gengæld gaa ind som Led i den senere Brolægning. Dertil kom, at de kunde anvendes andet Steds, hvis man senere ønskede Forandring.

Lottrup kunde oplyse, at Stadsingeniøren anbefalede Fliser, og at den øvrige Del var belagt med saadanne. Det Beløb af 1200 Kr., der var foreslaaet anvendt paa den sydlige Side af Trøjborgvej, burde stilles i Bero, da denne Side af Trøjborgvej kun blev meget lidt benyttet, eller anvendes til Forbedring af Vejen oppe ved Rytterstenen.

Nørgaard meddelte, at Udvalget var blevet enig om kun at anvende 700 Kr., da Gangstien væsentlig kun var beregnet for Skolebørnene. Der vilde i lange Tider ikke blive bygget deroppe, saa der var ingen Anledning til at ofre Fliser.

Müller hævdede, at Stien blev benyttet af mange Arbejdere fra Christiansbjerg.

Filtensborg syntes nok, man paa dette afsides Sted kunde nøjes med Tjærebeton, saa længe man kun havde dette Materiale paa Kystvejen.

Budgetudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto X. 1. a. 3. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at Overgraveren opføres under 13. i Stedet for under 14. Lønklasse.

Vedtoges.

Ad Konto X., Indtægtspost 1. Forslag fra Overlærer Müller om, at det under Udgiftskonto X., Indtægtspost 1., opførte Beløb af 300 Kr. for Benyttelse af Orgelet i Nordre Kirkegaards Kapel maa udgaa af Budgettet, saa der i Fremtiden ikke bliver at betale Afgift for Benyttelse af dette Orgel.

Müller vilde bede Kirkegaardsbestyrelsen snarest træffe en Overenskomst med Organisterne. De fleste Mennesker satte Pris paa Musik ved Begravelsen, saa det maatte anses for en Uretfærdighed at lægge Hindringer i Vejen derfor for de mindre bemidlede.

Toges tilbage.

Ad Konto XII. 1. b. Forslag fra Magnus Nielsen og Mikael Johansen om, at Brandassistenten opføres under 10. i Stedet for under 13. Lønklasse, og at hans Anciennitet regnes fra 1/4 1900. Anbefales af Lønudvalget, men med Anciennitet fra 1/4 1906.

Magnus Nielsen var ked af, at Udvalget ikke kunde gaa med til den af Forslagsstillerne foreslaaede Anciennitet, da Brandassistenten havde gjort Tjeneste siden først i 90-erne. Man kunde nok stille Brandassistenten saaledes, at han fik en mere anstændig Løn.

Simonsen syntes, at Pladsen efter alle Oplysninger at dømme egentlig var sat for højt i Regulativet. I Betragtning af Omstændighederne var Udvalgets Mindretal dog gaaet med.

Magnus Nielsen vilde finde det mest passende, at Brandassistenten blev stillet lige med Fuldmægtige og Kontorassistenter af 1. Klasse. Brandassistenten havde meget Kontorarbejde og skulde staa paa Pinde ved enhver Lejlighed. Han kunde ikke vide, hvor Hr. Simonsen havde sine Oplysninger fra, og tvivlede paa, at disse var rigtige.

Samuelsen syntes, at Assistenten kunde være tilfreds med Forslaget, som var i nøje Overensstemmelse med det, Brandkommissionen tænkte at foreslaa til Lønregulativet.

Mikael Johansen henstillede, at man af humane Grunde satte Pladsen 1 a 200 Kr. op, hvis man vilde fastholde Anciennitet fra 1. April 1906.

Lønudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto XII. 1. b. Forslag fra samme om, at der aarlig gives hver af Sprøjteførerne Petersen og Larsen et Ekstragratiat af 300 Kr., saalænge de forblive i Tjenesten, eller at der gives dem Ret til Pension paa nærmere fastsatte Vilkaar. Lønudvalget indstiller, at de to Sprøjteførere eventuelt faa Adgang til Pension efter nærmere fastsatte Regler.

Lønudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto XII. 1. c. 1. Forslag fra samme om, at Brandsvende og Brandvæsenets Kuske opføres under 15. i Stedet for under 16. Lønklasse.

Magnus Nielsen fandt det særdeles berettiget at flytte disse Folk fra 16. til 15. Klasse efter den Stilling, de indtog. De skulde være raske og kraftige Folk, og deres Liv var til daglig i høj Grad trættende.

Politimesteren henstillede, at der fra Budgetudvalget fremkom en Udtalelse om Anskaffelse af en Brandautomobil.

Nørgaard kunde oplyse, at det ledende Motiv for Budgetudvalget havde været, at Brandautomobiler endnu langt fra var tilstrækkeligt prøvede, og at man var tilbøjelig til at tro, at de ikke vilde faa nogen større Betydning, før man fik elektriske Automobiler.

Simonsen bemærkede, at Budgetudvalgets Stilling var blevet oplyst ved 1. Behandling.

Samuelsen fandt det ukorrekt af Hr. Mikael Johansen at foreslaa Brandsvendene opflyttet fra 16. til 15. Klasse, da Hr. Johansen dog selv havde været med til at indstille dem til en

Løn af 1100 Kr., stigende til 1400 Kr., altsaa til 16. Klasse. Hr. S. Petersen og Taleren havde i Modsætning til Hr. Johansen været villige til i Brandkommissionen at anbefale Svendenes Andragende om en Løn af 1200 Kr. stigende til 1500 Kr. og var kun for at skaffe en enstemmig Indstilling gaaet med til at foreslaa 1100 Kr. stigende til 1400 Kr., saa det var langt fra rigtigt af Hr. Johansen nu at gøre Overbud, da Lønudvalget opfyldte Brandkommissionens Indstilling.

Mikael Johansen gjorde gældende, at der var fremkommet saa mange Overbud, og at han i Kommissionen havde stillet samme Forslag som her. Hr. Samuelson var forøvrigt ogsaa gaaet med til Kommissionens Indstilling om en Lønforhøjelse paa 400 Kr. til Brandinspektøren.

Samuelson var gaaet med til Forslaget angaaende Brandinspektøren for at faa en enstemmig Indstilling.

Forkastedes.

Ad Konto XIV. Forslag fra Grosserer Filtenborg om, at den under Udgiftskonto XIV opførte Udgift, der knytter sig til Afholdelse af Koncert i Vennelyst, 15625 Kr., maa udgaa af Budgettet tillige med den opførte Indtægt ved Salg af Billetter m. m. samt Lejeindtægten af Pavillonen.

Jul. Andersen meddelte, at Udvalget enstemmig fastholdt det engang indgivne Forslag til Budgettet og ikke saa nogen som helst Grud til ikke at lade Beløbene staa. Der var Mulighed for, at man kunde arrangere sig med Værten og Musikdirektøren, saa Koncerterne muligvis kunde fortsættes til Sommeren; men Udvalget skulde gerne forelægge en mere detaljeret Plan for Benyttelsen af Etablissementet, hvis det kunde være en Betyggelse for Byraadet.

Mikael Johansen var forbavset over, at det netop skulde være Hr. Filtenborg, der kom med Forslaget, og over, at man nu, da alt muligt var ordnet mod Syd, vilde benytte Branden som Lejlighed til at tage det eneste, den nordre Bydel havde. Der kunde nok arrangeres Koncerter, og man var jo blevet enig om at beholde Musikken til Udstillingen var ovre. Han vilde foreslaa, at man overlod til Udvalget, om Beløbet til Musik skulde bruges eller ej.

Filtenborg maatte oprigtigt beklage, at den fortræffelige Pavillon var brændt; men det kunde ikke nytte at opføre Indtægter, der aldrig vilde komme. Det forbavsede ham at se opført en Indtægt af 9000 Kr. ved Billetsalg, da der sidste Aar kun var indkommet henimod 5000 Kr.

Da Indtægterne altsaa ikke kunde komme frem, syntes han, Udgifterne skulde følge efter. Hvis Forholdene udviklede sig, saa det kunde lade sig gøre, havde han intet imod, at der vedblivende blev afholdt Koncerter i "Vennelyst".

Nørgaard fandt Hr. Filtenborgs Forslag meget naturligt. Man kunde ikke opføre Summer, der ikke var til Stede, saa det forbavsede ham, at Udvalget ikke selv var kommet med en anden Postering. Maaske kunde der nok tænkes en Ordning, hvorefter der skiftevis kunde afholdes Koncerter i Riis og Marselisborg Skove. Han maatte protestere imod, at nogen havde til Hensigt at forfordele den nordlige Bydel; men naar Hr. Mikael Johansen havde en Anskuelse, var det altid, som om den hele By mente det samme.

Harald Jensen kunde meddele, at Udvalget ikke var fremkommet med Ændringsforslag, fordi det ikke var saa lige til straks at se, hvorledes Forholdene skulde ordnes, og fordi der intet kunde ske ved at lade Posterne blive staaende. Antagelig kunde Udvalget snart fremkomme med Forslag til en Ordning. Man fandt maaske paa en Maade, hvorved Koncerterne vedblivende kunde afholdes. De var jo fra først tænkt afholdt i Haven, saaledes at de kunde overværes af store Masser. Hvis man fik en heldig Sommer, kunde man derfor nok paaregne en Indtægt, men hvor stor eller lille, den vilde blive, kunde naturligvis ingen sige. Budgettet burde blive staaende. At borttage det vilde være det samme som at sige til Udvalget, at der intet skulde gøres deroppe.

Mikael Johansen maatte protestere mod Hr. Nørgaards Insinuation. Han havde aldrig sagt, at hele Byen mente det samme som han, saa Hr. Nørgaards Udtalelse var en aldeles ubevist Paastand. Hvis Sommeren blev nogenlunde varm, kunde Koncerterne godt holdes ude, og Værten havde ment, at der intet kunde være i Vejen for Servering med Øl, Sodavand eller lignende i det fri.

Magnus Nielsen ansaa det for rigtigst, at Udvalget fremkom med et mindre Budget. Der havde været Tid nok til at komme med Ændringer. "Vennelyst" skulde ikke tilsidesættes, men kunde nok nøjes med nogle Tusinder til Musik 2 á 3 Gange om Ugen.

Filtenborg bemærkede, at der for de opførte 600 Kr. til Vedligeholdelse af Pavillonen kunde gøres ikke saa ganske lidt. Han vilde gerne gaa med til ved en Efterbevilling at yde noget til Musik; men de nu opførte Beløb dertil burde stryges,

Jul. Andersen gjorde gældende, at den Art Budgetter altid vilde have noget upaalideligt over sig, da de var afhængige af Vejret. Differencen vilde blive ca. 2500 Kr., og den Sum

kunde da ikke gribe stærkt ind, særlig da det til enhver Tid laa i Byraadets Haand at afgøre, hvad Pengene skulde bruges til. Hvis det blev godt Vejr, kunde man sikkert regne med Indtægt baade af Billetsalg og Restauration. Vilde den nuværende Vært ikke blive, fik man nok en anden. Til dagligt Brug havde Værten ikke nødig at have noget stort Service, og skulde der afholdes større Fester, maatte han indrette sig et Telt eller finde sig i, at andre tog Affære.

Nørgaard vilde efter Konference med de øvrige Medlemmer af Budgetudvalget foreslaa, at Posten for ekstraordinære Udgifter blev forhøjet til 14000 Kr., hvoraf der saa kunde benyttes et Beløb paa 3000 Kr. til Musik.

Mikael Johansen vilde, hvis Sagen skulde ordnes paa den Maade, foreslaa Posten for ekstraordinære Udgifter forhøjet til 16000 Kr. "Vennelyst" var længe blevet vanrøgtet og vilde helt komme i Miskredit, hvis der slet intet skulde gøres. Maaske kunde Musikken saa ogsaa af og til spille i Skovene.

Simonsen vilde nødig være med til at betale Musik for Skowærterne, saa skulde der gives kommunal Musik i Skovene, maatte Lejen af Pavillonerne der sættes betydeligt op.

Magnus Nielsen kunde godt støtte Hr. Mikael Johansens Forslag, hvis Meningen da ikke var at anvende de 6000 Kr. plus Billetsalg og Lejeindtægt til Musikken.

Filttenborg vilde anbefale Hr. Nørgaards Forslag om at forhøje Posten for de uforudsete Udgifter til 14000 Kr. Saa kunde man afvente Udvalgets Forslag og faa et rigtigt Budget. Det var ikke rigtigt, naar Hr. Jul. Andersen kun talte om ca. 2500 Kr., for hvis Indtægten ikke indkom, vilde man komme til at tage af Formuen.

Jakob Jensen henstillede, at man fulgte Hr. Nørgaards Forslag. Sagen kunde ordnes paa mange Maader, og Befolkningen vilde sikkert hellere have enkelte gode Koncerter. Naar der sidste Sommer var fin Musik, var der godt Besøg, hvorimod Besøget til daglig ikke var overvældende.

Lottrup mindede om, hvad han tidligere havde oplyst, at det omtrent vilde være lige dyrt, enten man holdt Koncerter 4 eller 6 Gange om Ugen, da Musikerne ikke kunde tage Engagement andre Steder. Det vilde derfor være vanskeligt for Udvalget at arrangere Koncerter enkelte Aftener. Han vilde tilraade, at man lod Budgettet staa, saa kunde Udvalget komme med Indstilling i Retning af det, Hr. Nørgaard pegede paa.

Jul. Andersen kunde tiltræde Hr. Lottrups Forslag. Det vilde være vanskeligt at lade

Orkesteret skifte mellem "Vennelyst" og Skovene. Her maatte man enten holde paa noget ordentligt eller slet intet.

Mousten syntes ikke, det var nogen Nytte til at vedtage de 6000 Kr., da Hr. Jul. Andersen jo holdt paa alt eller intet.

Vedtoges. Samtidig vedtoges det at forhøje Kontoen for uforudsete Udgifter med 6000 Kr.

Ad Konto XIX. 3. Forslag fra J. C. Petersen om, at den under Post XIX, 3 antydede Forudsætning udgaar af Budgettet.

J. C. Petersen vilde helst have Bemærkningen fjernet eller erstattet med en Bemærkning om, at Teknisk Skole paa anden Maade skulde skaffe 500 Kr. Skolen kunde med allerstørste Lethed skaffe et langt større Aarsbidrag, da alle Stænder indrømmede, at den gjorde et stort, samfundsnyttigt Arbejde.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Aarsbidraget spillede en ganske ubetydelig Rolle i Sammenligning med de Summer, Skolen arbejdede med.

Forkastedes.

Ad Konto XIX. 4. r. Forslag fra samme om, at Teksten under Post XIX. 4. r. kommer til at lyde saaledes: "Fælleskontoret for Velgørenhed."

Vedtoges.

Ad Konto XX. 8. Forslag fra Udvalget for Bygninger og Inventar om, at der under Post XX 3. optages 3000 Kr. til Stenbolværk ved Aaens nordre Side ud for Sandkisterne. Post XX 3 a foreslaas forhøjet ekstraordinært til 4000 Kr.

Vedtoges.

Ad Konto XX. 3. Forslag fra samme Udvalg om, at det under Post XX 3 opførte Beløb af 1000 Kr. til Foranstaltninger til Bortfjernelse af Tang opføres under Udgiftskonto VIII. 6.

Vedtoges.

Domkirkens Budget. Forslag fra Inspektionen for Domkirken om, at Beløbet under Udgiftspost 8 paa Domkirkens Budget maa blive forhøjet fra 1600 Kr. til 2600 Kr., idet et Beløb af 1000 Kr. vil medgaa i 1908 -09 til Fuldførelse af de paabegyndte Opmaalingsarbejder.

Den øgede Udgift vil forhøje Ligningen paa Menigheden med 2 Øre pr. 100 Kr.
Skatteindtægt.

Vedtoges.

Ad Konto III. d. 3. Forslag fra Budgetudvalget om, at der i Henhold til foreliggende
Byraadsbeslutning opføres under Post III. d. 3. et Løntillæg af 180 Kr. til Fodfolkskasernens
Portner.

Vedtoges.

Ad Konto III. e. Forslag fra samme Udvalg om, at der fra Vandværkets Konto, III. e., opføres
1200 Kr. til Maskinassistenterne og Fyrbøderne for Arbejde paa Søn- og Helligdage.

Vedtoges.

Ad Konto III f. Forslag fra Fabrikant Lottrup om, at Værkmesteren paa Elektricitetsværket
opføres under 5. Lønklasse i Stedet for under 6., iøvrigt saaledes, at han som hidtil har
samme Pengeløn som Kabelmesteren, men sin Bolig m. m. mere end denne.

Forslaget toges tilbage af Forslagsstilleren.

Ad Konto III. f. 1. p. Forslag fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at der under Post III. f.
1. p. opføres 1000 Kr., Løn til Badeopsyn ved den Badeanstalt, der er besluttet opført.

Vedtoges.

Forslag fra Fabrikant Lottrup om, at Gasværkskassereren opføres under 3. i Stedet for
under 4. Lønklasse.

Lottrup hævde, at Kassereren var en veltjent Mand, der burde sættes i en højere Klasse
end foreslaaet ved Regulativet.

Samuelson kunde oplyse, at det var efter Overenskomst, at Lønudvalget havde stillet
Kassereren i 4. Lønklasse.

Lottrup erindrede om, at der i Fjor var lovet Kassereren en Lønforhøjelse, saa det var for lidt
kun at give ham Udsigt til at stige 100 Kr.

Toges tilbage af Forslagsstilleren.

Ad Konto III. g. 1. Forslag fra Folketingsmand Samuelson om, at Ancienneteten for
Kontorassistent N. C. Nielsen paa Belysningsvæsenets Kontor bliver berigtiget fra 20.

Marts 02 til 20. Marts 01, hvad der dog ikke faar Indflydelse paa Budgettet

Vedtoges.

Ad Konto III. g. 1. a. 8. Forslag fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at der under Post III. g. 1. a. 8. bliver opført. Løn til en 5. Inkassator, nemlig til den Mand, der bliver at ansætte fra 1. April d. A. til at tømme Automatgasmaalere. Han bliver at opføre i Lønregulativet under samme Lønklasse som Gasværkets øvrige Inkassatorer. Den paa Budgettet under denne Konto allerede opførte Post, 1200 Kr., udgaar.

Vedtoges.

Ad Konto III. g. 2. a. Forslag fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at Post III. g. 2. a. nedsættes med 24,220 Kr., nemlig til 16 Kr. 60 Øre pr. Ton Kul i Stedet for 18 Kr.

Vedtoges.

Ad Konto III. h. Forslag fra Udvalget for det offentlige Slagtehus og fra Folketingsmand Samuelsen om, at Opsynsmand Johansen ved Pølsefabrikken faar Anciennetet fra 1/4 02 i Stedet for fra 1/4 05.

Vedtoges.

Ad Konto III. h. 1. h. Forslag fra Udvalget for det offentlige Slagtehus om, at Ugelønnen til hver af de under Post III. h. 1. h. opførte 2 fastlønnede Arbejdsmænd forhøjes fra 22 Kr. til 24 Kr. i Henhold til den med Arbejderne indgaaede Overenskomst. Posten forhøjes derved med 208 Kr.

Vedtoges.

Filtensborg udtalte, at det var første Gang, Budgettet for Kvægtorvet var taget med. Indtægten var ansat til 10,000 Kr., og Anlægssummen forrentede sig udmærket. Torvet medførte tillige stor indirekte Fordel for Kommunen, og Aarhus var ved dets Hjælp nu omtrent den største Eksportby i Jylland. Det var store Summer, der omsattes derude, over 100,000 Kr. om Ugen, og der var Udsigt til stadig Udvikling. Udvalget havde tænkt at lønne Slagtehusinspektøren med 300 Kr. for at føre Tilsyn med Torvet, men Inspektøren vilde hellere renoncere paa denne Indtægt, hvis den ikke kunde blive indstillet enstemmig, saa Udvalget frafaldt Forslaget.

Jakob Jensen ansaa Hr. Filtensborgs Tale for udmærket skikket til at skaffe Paaløb om Nedsættelse af Lejeafgiften. Antagelig var dette dog ikke Hr. Filtensborgs Mening. Skønt

man ikke kunde sige, at den opførte Indtægt af 10,000 Kr. var ude i det blaa, saa maatte det dog erindres, at den ligesom Indtægten af "Vennelyst" kun var anslaaet. Ganske vist var det glædeligt, at Omsætningen var stor, men man havde ingen Sikkerhed for, at Byen høstede nogen Fordel deraf. Kødpriserne var i ethvert Fald ikke blevet sat ned.

Formanden gjord opmærksom paa, at Diskussionen laa udenfor Dagsordenen.

Filtenborg troede ikke at have fremhævet Kvægtorvets Betydning for stærkt. Indtægten var ganske vist anslaaet, men den var i Overensstemmelse med de hidtidige Indtægter, saa den skulde nok komme ind.

Udgiftskonto II. forhøjedes altsaa med 1000 Kr., Konto V. med 2500 Kr., Konto VI. med 4283 Kr. 38 Øre, Konto VII. med 600 Kr., Konto VIII. med 700 Kr., Konto X. med 100 Kr., Konto XII. med 200 Kr., medens Udgiftskonto XIV. nedsattes med 2625 Kr., i hvilken Anledning Konto XX 6 forhøjedes med 6000 Kr.

Konto XX. 3 forhøjedes med 3000 Kr., medens der fra denne Konto overføres til Konto VIII. 1000 Kr., Indtægtskonto III. d. 3. nedsattes med 180 Kr., Konto III. e. med 1200 Kr., Konto III. f. med 1000 Kr., hvorimod Konto III. g forhøjedes med 24,020 Kr., Konto III. h. nedsattes med 8 Kr.

Ellers vedtoges Budgettet, der blev gennemgaaet Post for Post, i den Skikkelse, hvori det i Udkast forelaa fra Budgetudvalget, og det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligne paa Formue og Lejlighed, kommer da til at udgøre 1,116,306 Kr. 34 Øre.

Da imidlertid de opførte Skatters samlede Beløb er 482,204 Kr. 00 Øre større end det Skattebeløb, som var udskrevet i noget af Aarene 1901-1903 (naar der fra det da udskrevne drages det senest fastsatte Statstilskud), vil Raadet dog endnu i senere Møde have at afstemme om Skatternes Udskrivning, saaledes som foreskrevet i § 34 i Lov af 15. Maj 1903 om Ændringer i og Tillæg til de tidligere Regler for den kommunale Beskatning samt om Statstilskud til Kommunerne.

Uddrag fra byrådsmødet den 26. marts 1908 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 364-1907)

3. Behandling af Budgettet i Henhold til § 34 i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903.

Budgettets Skatteudskrivning vedtoges enstemmigt.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. maj 1908 - side 13

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 364-1907)

Meddelelse fra Teknisk Skole om, at Aarhus Haandværkerforening har bevilget Skolen et ekstraordinært Tilskud paa 500 Kr.

Til Efterretning.

